

Glasnik

Medicinskog fakulteta u Splitu

ISSN1846-7946
Vol. 12, br.2, prosinac 2019.

**Otvorena Stomatološka poliklinika
Dental Academicus**

**Prva dentalna ambulanta
u KBC-u Split**

Nobel Days

**Posjet bavarske
ministrice zdravstva**

Riječ glavnoga urednika

Evo nas na kraju još jedne uspješne godine za naš MEFST. Vrijeme je da svi zajedno zastanemo, osvrnemo se na odrađeno, nasmijemo se jedan drugome i budemo ponosni i zadovoljni.

U Uredničkom smo se odboru potrudili da o razlozima za zadovoljstvo možete tijekom dolazećih blagdana čitati u ovom broju našeg *Glasnika*. Posebno ističemo Dane nobelovaca u Splitu u organizaciji naših studenata i mladih kolega, doček novih studenata na svim četirima studijskim programima našeg fakulteta, zatim ispraćaj prve Regiomed generacije na kliničku nastavu u naše nastavne baze u Njemačkoj, pa proslavu 40. obljetnice cjelovitog Medicinskog studija u Splitu, pokretanje dentalne medicine u našem KBC-u i rođenje *Dental Academicusa*. Studenti pišu o svojim iskustvima s razmjena, o tome kako usklađuju svoje obveze i određuju prioritete, zatim o strukturi svojih organizacija na Fakultetu, ali i o tome kako se provode u slobodno vrijeme. Izvješća o uspješnosti brojnih projekata i stručnih skupova također su dio sadržaja ovog broja. Tu je i naš vremeplov i druge stalne rubrike na koje ste već navikli. Vjerujemo da će svatko pronaći nešto za svoj gušt!

Tradicionalno, ovo je i vrijeme donošenja odluka za iduću godinu, osobnih, privatnih i profesionalnih. E, pa neka jedna od njih bude da ćete u idućoj godini postati aktivni suradnici *Glasnika*, ne samo njegovi vjerni čitatelji! Očekujemo vaše priloge u idućoj godini! Ne morate biti posebno vješti pisci, nismo to ni mi u Uredništvu. Ako imate ideju za članak, samo nam se javite, u sinergiji ćemo sigurno napraviti dobar prilog jer *riječi lete, a napisano ostaje*.

Svima onima koji su sudjelovali u stvaranju ovog broja, a posebno svim kolegicama i kolegama članovima Uredničkog odbora velika hvala. Vjerujemo da ćete listanjem i čitanjem

Glasnika osjetiti dio odlične atmosfere i suradnje koju smo u našem radu postigli.

Za kraj, ali ne manje važno, cijelo Uredništvo svima vam želi čestit Božić i obilje svakog dobra u novoj 2020. godini!

Zdravi nam i veseli bili!

Ivica Grković
Glavni urednik

IMPRESSUM

Glasnik Medicinskog fakulteta u Splitu

adresa: Šoltanska 2, 21000 Split
e-mail: glasnik@mefst.hr

Glavni urednik:

Ivica Grković

Studentski urednik:

Jelena Šuto

Uredništvo:

Lana Barać; Dalibora Behmen; Josipa Bukić; Dalibor Gabela;
Martina Marcelja; Anđela Pijuk; Valdi Pešutić Pisac;
Ana Utrobičić; Marin Viđak; Nikolina Vitturi Bagatin

Lektorica za hrvatski jezik:

Josipa Korljan Bešlić

josipa.korljan@gmail.com

Lektorica za engleski jezik:

Irena Zakarija Grković

izakarijagrkovic@yahoo.com

Dizajn i prijelom:

Jadranka Matas

Tisak: Tiskara Dvornik
Naklada: 400 primjeraka
Split, prosinac 2019.

Ivica Grković Riječ glavnoga urednika	02		
Helena Letica, Matea Januš Welcome day for EN students 2019	04	36	Natalia Cotić Posjet bavorske ministrice zdravstva, dr. Melanie Huml
Jelena Šuto White coat ceremony 2019	05	37	Jelena Šuto, Mia Slapničar Mliječna staza
Tina Rogošić Suradnja s REGIOMED-Kliniken – nastava u Coburgu	07	38	Ivana Kolčić Lifestyle medicine – the what, the why, the who, the how, and finally, when do we need it?
Ivica Grković Ponašanje studenata / Student Behaviour at the University of Split School of Medicine	08	40	Alen Juginović The 11th ISABS Conference on Forensic and Anthropologic Genetics and Mayo Clinic Lectures in Individualized Medicine
Jelena Šuto, Jeremy Moore, Luka Minari Studentske organizacije / Student organizations at the University of Split School of Medicine	10	42	Ivana Katavić Portorož – centar farmacije na tjedan dana
Marija Miškić Erasmus + praksa za farmaceute – Španjolska	15	43	Iva Šamec Studentski kongres za medicinare
Jelena Šuto Japan	17	44	Marin Viđak Ljetna škola o odgovornom istraživanju
Elena Golić Saudade Portugal - 1.dio	19	45	Piero Marin Živković UP TO DATE in IBD 2019
Diana Perić Saudade Portugal - 2.dio	20	46	Darko Modun, Josipa Bukić PharmMedQ - Primjena HKO-a u unapređenju studijskih programa u području farmacije i medicinske biokemije
Ivica Grković Interview with Giovanni	21	47	Unapređenje postojećeg integriranog preddiplomskog i diplomskog studijskog programa Medicina
Jelena Šuto Brucošijada	24	48	Projekt "Stavljanje u funkciju novoizgrađene nastambe na Sveučilištu u Splitu"
Tina Studen Studying pharmacy at the University of Split through the Erasmus programme	24	49	Drugi sastanak Generalne skupštine projekta SOPs4RI
Iva Turić Race for the cure	25	50	Ivica Grković, Nikola Kolja Poljak Novi udžbenik iz ORL-a
Martina Marcelja, Ivan Galić Dentalna medicina u KBC-u Split	27	50	Promocija Medical Studies in English
Anđela Pijuk „Samo“ četiri nobelovca na našem fakultetu	28	51	Foto žulj i Foto kolačić
Vremeplov	30	52	Ivan Brdar Završni klinički scenariji za studente šeste godine Medicine
Katarina Vukojević Otvorena Stomatološka poliklinika Dental Academicus	32	52	Michael Lem OSCE: The Solution of Gauging a Student's Clinical Skill
Kajo Bućan 40. obljetnica početka rada cjelovitog Medicinskog studija u Splitu	34	53	Jezični savjeti Ana Utrobičić
		54	Damir Sapunar Dabar
		55	Diana Raos In memoriam
		56	Foto strip

'Welcome Day' for Medical Studies in English Students

» Excerpt from the Medical Studies in English guide.

Despite a rainy day, the University of Split School of Medicine (USSM) gave us, 60 students from all over the world, a warm welcome.

Arriving at the University, we sat down in comfortable chairs, in which we will be spending a lot of time sitting in over the next several years while studying to fulfill our dreams of becoming physicians.

Vice-dean Josko Božić introduced us to the English medical studies program. He made us feel welcome and proud to be studying at USSM, and we soon realized that we are now officially a part of 'the team'.

In addition, we were introduced to ISA and ANSA, and learned that our university is very active in sports and extracurricular activities. We were glad to see that the university supports a balanced lifestyle, not only focusing on studies.

Afterwards we completed the official enrolment procedure and then older students showed us around the university and the city of Split. They told us about their experiences at the university and made us feel excited about the future and making our own memories.

At the end of the day we took a stroll down to the beach with the students who showed us around, where we got to know each other even better. The atmosphere of people from different parts of the world connected to a topic we all love reminded us why we wanted to study medicine at the USSM.

It was overall a beautiful start to a new chapter in our lives and a step that brought us closer to calling the USSM our 'home'.

Helena Letica and Matea Januš

WHITE COAT CEREMONY 2019

» Organizatori

» zajednicka slika svih novoupisanih studenata prve godine

» Studenti prve godine Medicine

» Studenti prve godine Medicine na engleskom jeziku

» Studenti prve godine Dentalne medicine

» Studenti prve godine Farmacije

U ponedjeljak 30. rujna 2019. godine s početkom u 9:00 u Velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta održalo se svečano otvorenje nove akademske godine, tj. *White Coat Ceremony*. Prvog dana nove akademske godine studenti su prve godine Medicine, Dentalne medicine, Farmacije i Medicine na engleskom jeziku, uz pozdravne govore dekana profesora Zorana Đogaša i prodekana Medicinskog fakulteta u Splitu te dekana Kemijsko-tehnološkog fakulteta Igora Jerkovića i ostalih uvažanih gostiju dobili vlastitu bijelu kutu kao znak dobrodošlice i integracije na Fakultet.

Studentima su se obratili i predstavnici studentskih tijela: predsjednica i potpredsjednica Studentskog zbora MefSt-a (Jelena Šuto i Marija Vladović) te predsjednik i potpredsjednik udruge *International student Association* (Andreas Wolk i Jeremy Moore), koji su im, nakon kratkog predstavljanja svega što naš fakultet nudi u vidu studentskih aktivnosti, poželjeli sreću u novoj akademskoj godini. Nakon održane ceremonije studenti i gosti okrijepili su se i osvježili uz kavu i kolače, a zatim se uputili na prva predavanja.

Jelena Šuto

Suradnja s REGIOMED-Kliniken nastava u Coburgu

» REGIOMED/USSM management

Prije gotovo četiri godine sklopljen je sporazum o suradnji između Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i REGIOMED-Kliniken, kojim je dogovoreno školovanje bavarskih studenata po modelu pohađanja pretkliničke nastave u Splitu i kliničke nastave u Njemačkoj. Ponovo smo postali svjesni činjenice kako vrijeme brzo leti kada smo ispratili prvu generaciju sedamnaest studenata koji su upisali studij po ovom modelu akademske godine 2016./2017. i koji su ove akademske godine nastavili svoju četvrtu studijsku godinu u Coburgu. Studenti kojima je ovaj grad u posljednje tri godine postao novim domom, a boravak i studiranje u mediteranskom Splitu novo životno iskustvo, teška su se srca oprostili od svega onog što su u ovom gradu tijekom vremena zavoljeli. Kako to već biva, dok jedno životno poglavlje završava, novo započinje. U REGIOMED-u sve je spremno dočekalo početak nastave, koji su s uzbuđenjem dočekali i studenti i nastavnici, kao i kompletno osoblje REGIOMED-Kliniken. Naporne pripreme i organizacija rasporeda nastave pod vodstvom prodekana studija Medicine na engleskom jeziku, doc. dr. sc. Joška Božića, kao i naponi uprave REGIOMED-Kliniken u osposobljavanju odgovarajućih prostorija i uvjeta za nastavu urodili su

plodom te je nastava započela kolegijem *Nuclear Medicine*, kojemu je podršku dala i naša dr. sc. Ana Barić, koja je otputovala na nekoliko dana u Coburg kako bi sudjelovala u nastavi.

Jule Arand, studentica 4. studijske godine REGIOMED programa donosi nam svoja iskustva:

„ I was very satisfied about the preclinical part in Split. Although it was very tough at some points I am pretty pleased now because I feel extremely prepared for the clinical part that is about to follow. I hope that the next three years will be full of practical experiences with a wide variety of patients. Furthermore, I am excited about the possibility of close exchange with the doctors of REGIOMED. It really is a privilege that we can be in such close contact with the teachers. In German universities for example there is about one teacher for 250 students. The last weeks in Coburg were great. Everybody is giving their best to follow the studies in Split and to give us the best clinical experience there is. Right now we are having Dermatology classes which I personally find extremely interesting. The teachers are giving us whole practical days where we can see even super rare skin diseases and practice our skills.”

I ostali nastavnici, docenti Medicinskog fakulteta u Splitu, nastavit će pružati potporu njemačkim kolegama u sklopu njihovih kolegija odlascima u Coburg zbog držanja nastave i praktičnim savjetima i svojim dosadašnjim iskustvom u nastavi. Novi izazovi čekaju te je već u tijeku i priprema nastave za petu studijsku godinu, koja će se u Njemačkoj održati sljedeće akademske godine.

Svečana ceremonija primanja studenata "prvaša" nove generacije održala se 15. rujna 2019. godine u velebnom zdanju kongresnog centra Kloster Banz pokraj Coburga. Kao i svake godine, djelatnici Ureda za studij Medicine na engleskom jeziku i Uprava Fakulteta, prof. dr. sc. Zoran Đogaš, doc. dr. sc. Joško Božić, kao i jedan od idejnih začetnika projekta, prof. dr.sc. Dragan Primorac, prisustvovali su ceremoniji na kojoj je pozdravljeno 29 novih studenata i njihovih roditelja.

» Studenti četvrte generacije akademske godine 2019./2020.

Rektor, prof. dr. sc Dragan Ljutić, zbog poslovnih obveza, nažalost, nije bio u mogućnosti prisustvovati ceremoniji, ali je preko dekana Medicinskog fakulteta u Splitu uputio svoje pozdrave i podršku cijelom projektu. Novi studenti svakako su ohrabreni pozitivnim iskustvom i savjetima starijih studenata koji su također prisustvovali ceremoniji te su velikodušno bili na raspolaganju kako bi odgovorili na sva njihova pitanja. Neki od njih podijelili su s nama svoja očekivanja i svoje prve dojmove nakon dolaska u Split.

Anna Franzke, studentica 1. studijske godine (REGIOMED): „ Before I started the studies in Split I worked as surgical nurse in the university hospital in Munich. I found out about this collaboration through a colleague from my former workplace. He is a doctor working in the Orthopedics. I'm almost living for two months in the city of Split and I enjoy it a lot. It is a very beautiful and bright city with very nice people and history. The university also is even better than I was expecting! I really enjoy studying with my colleagues and the whole staff of the university who are very kind and always willing to help, when it's needed.

I've wanted to study medicine for quite a long time. I am enthusiastic about the work doctors do around the world every day. Their commitment and perseverance in daily diagnostics and therapy are a great inspiration for me. After my education as a surgical nurse I was even more committed in my decision to study medicine. I expect my studies to give me a very good basis as a doctor for my further clinical education and my following career. I also think that it will be necessary to put in a lot of effort, in order to get the best possible result from my education in the USSM and I hope to get the support from the professors and staff when I need it.“

I na kraju što drugo nego zaželjeti svim novim studentima dobrodošlicu u Split te uspješan početak novog životnog poglavlja, uz želje da im studij u Splitu ostane u lijepom sjećanju.

Tina Rogošić,
Ured za studij Medicine na engleskom jeziku

Ponašanje studenata na Medicinskom fakultetu

Početak listopada naš se fakultet pretvori u pravu košnicu. Ispitni rokovi (pa čak i famozni „dekanski rok“) privedu se kraju, završe upisi i započne redovita nastava. Imajući u vidu da su nam sve upisne kvote popunjene, lako možemo zaključiti da nikad u povijesti Fakulteta nismo imali veći broj studenata. Kako bismo svi zajedno mogli normalno živjeti i raditi, dapače, uživati u izvršavanju svojih dnevnih obveza, a pritom nikoga ne dovoditi u neugodnu situaciju, važno je prisjetiti se nekih pravila profesionalnog ponašanja koja vrijede za naše studente. Ona su regulirana Etičkim kodeksom kao i Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata. Ovom prilikom dat ću osobni osvrt na samo četiri važna naglaska iz Pravilnika.

Poštivanje rasporeda nastave, izostanci i kašnjenje

Zbog gore navedenih razloga jako je važno da se svi strogo pridržavamo rasporeda nastavnih aktivnosti. Raspored je u potpunosti dostupan u e-obliku i možete mu pristupiti na našoj internetskoj stranici, dakle u svako vrijeme i na svakom mjestu možete vidjeti gdje se odvija nastava na vašem predmetu/turnusu. Izostanaka uopće ne bi trebalo biti, a ako se (ipak) dogode, trebaju biti opravdani voditelju predmeta/katedre. Vodite računa o tome da su neki turnusi jako kratki i izostankom od jednog ili dva dana možete dovesti u pitanje dobivanje potpisa voditelja predmeta u indeks. Kašnjenje je izrazito nekolegijalan način ponašanja kojim se remeti rad i koncentracija vaših kolega i nastavnika. Ako imate taj „loš običaj“, izvolite poraditi na njegovu iskorjenjivanju! U protivnom uskoro ćete kasniti i na vježbe na odjelima, vizite, stručne sastanke, u svojoj ordinaciji...

Primjeren odnos prema nastavnicima, kolegama, pacijentima (uključujući čuvanje liječničke tajne)

Ako o svom nastavniku ili kolegi ne možete reći nešto lijepo, onda nemojte govoriti ništa. Jedno od najvećih „zala“ svake radne zajednice (pa tako i fakultetske i bolničke) jesu

Student Behaviour at the University of Split School of Medicine

The beginning of October is a busy time at the University of Split School of Medicine, what with the last exams being finalised (including the Dean's exam term), enrolments being completed and regular teaching commencing. With a maximum number of students being enrolled into all our courses, we can conclude that we've never had more students in the history of the Medical School. In order for everyone to be able to live and work normally, even enjoy going about their daily commitments, without placing anyone in an unpleasant situation, it is important to recall some rules of professional conduct which apply to our students. These are based on the 'Code of Ethical Conduct' and the 'Regulation for Disciplinary Conduct of Students'. In this article, I'd like to comment on some aspects of the Regulation.

Keeping to timetables, absenteeism and tardiness

For all of the above reasons, it is very important that we all adhere to the given timetables. Timetables are available in e-format, and can, hence, be accessed, via our website, anytime and anyplace. Therefore, there is no excuse for not knowing where and when your classes are taking place. Classes should not be missed, but if this (eventually) occurs, you should justify your absence to the head of the department/subject. Keep in mind that some subjects are very short, and therefore, missing out on one or two days of teaching can jeopardise your chances of receiving a signature for the subject in your Index. Being late is particularly disrespectful towards your colleagues and teachers, because it disturbs the flow of teaching and disrupts everyone's concentration. If you have a tendency to be late then you need to work on correcting this bad habit. Otherwise, you will soon be late for ward rounds, ward meetings, patients consultations, operations...

Appropriate attitude towards teachers, colleagues and patients (including respecting patient privacy)

If you can't say something nice about your teachers or colleagues, then don't say anything at all! One of the worst habits in every work environment (including the medical school

ogovaranja i neosnovana kritiziranja, jednom riječju tračevi. Čuvajte se i tračeva i onih koji ih šire jer sigurno nisu dobronamjerni! Što se pacijenata tiče, odgovornost čuvanja liječničke tajne na svakom je studentu koji dođe u kontakt s pacijentom i/ili podacima o pacijentu. Zbog odavanja ili širenja tajne može se odgovarati i na sudu. Dakle, o pacijentima uopće ne treba govoriti, osim u okviru profesionalnog odnosa sa svojim nastavnicima i kolegama. I ništa više od toga!

Primjereno ponašanje i odijevanje u skladu s važećim uljudbenim normama

Vikanje po hodnicima, dozivanje kolega, trčanje „kroz gužvu“, graja na nastavi i slični oblici ponašanja karakteristični za srednje škole nikako nisu prihvatljivi za fakultet, a još manje za bolničke hodnike. U fakultetskoj knjižnici treba vladati potpuna tišina! Ako imate viška energije, onda nakon nastave otiđite trčati po Marjanu. Riješit ćete se anksioznosti i steći dobru tjelesnu kondiciju. Poseban problem jest neprimjereno ponašanje pušača koji unatoč postavljenim znakovima još uvijek upražnjavaju svoje (za medicinaru/medicinara izrazito nezdrave, neprofesionalne i apsurdne) navike u krugu Medicinskog (!) fakulteta. U krugu Medicinskog fakulteta pušenje nije dozvoljeno!

Neprikladno i neukusno odijevanje razlog je nedavnog postavljanja naljepnica kojima se brani ulaz neprikladno odjevenih studenata u zgradu fakulteta. Svjedoci smo ne samo osebujnih nego i nepristojnih odjevnih kombinacija koje na studentima možemo vidjeti posebice u ljetnim mjesecima. Sve su naše nastavne prostorije klimatizirane i omogućavaju normalan rad i učenje čak i za vrućih ljetnih mjeseci. Dakle, odjeća i obuća za plažu nikako nije prihvatljiva za boravak na fakultetu! Čini se da previše naših mladih kolega (posebno „Engleza“) upravo na putu za plažu „svrati“ na fakultet (na par sati nastave). Čini mi se da ćemo uskoro morati početi sa zabranom ulaska neprikladno odjevenih u zgradu fakulteta. Apeliram da o tome vodite više računa. Sjetite se kako se dolazi na usmeni ispit iz Anatomije! Da, može se izgledati vrijedno poštovanja ako se potrudite. I vodite računa da vam bijeli mantili na vježbama doista budu bijeli i izglačani! I oni su ogledalo vašeg odnosa prema studiju i budućoj struci.

and hospital) is talking about others behind their back, that is, backstabbing. Keep away from critics and those who backstab because they do not have good intentions. As far as respecting patient privacy is concerned, it's important that medical students realise that any student that comes into contact with a patient or their personal details is obliged to respect their privacy by not sharing any of their personal information with others. You can end up in court for taking this matter lightly. Therefore, you should never speak about patients, unless it's with your colleagues or teachers, in a professional manner. Not a word more!

Appropriate dress code and behaviour

Yelling in the corridors, calling out loudly, running or pushing past others, noisy classrooms and other forms of behaviour typical for secondary school, are unacceptable at university, and banned in hospitals. Please remember that talking on our faculty library is forbidden! If you have energy to burn, go for a jog on Marjan. You'll feel less stressed and be fitter. A particularly annoying problem is the inconsiderate behaviour of smokers who, despite the signs in front of the building and incompatibility of this behaviour with their profession/health/common sense, continue to display their bad habit in the vicinity of the Medical (!) School. Smoking is forbidden at the University of Split School of Medicine!

Inappropriate and distasteful attire is the reason why stickers, banning the entry of inappropriately dressed people to the medical school, were recently placed at the entrance to the building. We have witnessed not only bizarre but also inappropriate dress combinations, especially during the summer months. Almost all our teaching facilities have air-conditioning and are suitable for teaching, even during the hot summer months. Therefore, beach gear is not appropriate for attending university! It seems that many of our younger colleagues, especially English students, have a tendency to pop into uni, on their way to the beach, for a few hours of teaching. If this doesn't change, we'll have to start banning entry to the medical school to all those inappropriately dressed. We appeal to you all to pay more attention to how you dress. Remember the way you dressed for the anatomy oral exam? You can look worthy of respect if you make an effort. Also, take care that your white lab coat is truly white and ironed. They are also a reflection of your attitude towards your studies and career choice.

Savjestan odnos prema svom radu isključujući bilo kakve nepoštene radnje, a napose prepisivanje na ispitima

Zanemarivanje i nebriga prema svojim studentskim obvezama krajnji je oblik nesavjesnosti i neodgovornosti prema sebi, svojoj obitelji i prijateljima kao i cijelom društvu koje vam omogućuje besplatno (!) visoko obrazovanje. Ako imate problema (a svi ih imamo), obratite nam se za pomoć i savjet. Mi rado pomažemo i/ili pronalazimo tko vam može pomoći, ali ne ako se „pomoć“ traži dva dana prije dekanskih roka! Što se prepisivanja tiče, i to je, čini se, ružna navika koja se donosi iz srednje škole, pa se na fakultetu radi baš sve da se dovede do savršenstva! Prepisivanje je zapravo krađa i ružna prevara kojom na poslijetku najviše štetite sebi, svom znanju, ugledu i samopoštovanju. Kod nas se ova nemoralna radnja često smatra „dobrim snalaženjem“. Kako ju god nazivali, oni koji prepisuju (p)ostaju obični lopovi!

Ukratko, dragi mladi kolegice i kolege: nemojte kasniti, ogovarati, odavati tajne svojih pacijenata, nemojte pušiti, redovito i vrijedno izvršavajte studentske obveze, nemojte lagati i krasti na ispitima i pristojno se odijevajte pa ćete biti vrijedni svakog poštovanja i divljenja.

A mi ćemo uživati u vašem napredovanju i usavršavanju svjesni da smo i mi tome barem malo pridonijeli.

prof. Ivica Grković

STUDENTSKE ORGANIZACIJE

Dragi prijatelji, svjesni smo da je teško biti ukorak s nastavnim gradivom i sa svim aktivnostima na Fakultetu. Ovim bismo vam člankom željeli predstaviti nekoliko najvažnijih studentskih organizacija kako biste bili upoznati sa svime i znali s kim kontaktirati u slučaju da vam trebaju dodatne informacije ili vi sami imate nekakve ideje kojima biste obogatili studentske aktivnosti.

Ako imate bilo kakvih pitanja u vezi s nekom organizacijom, možete se obratiti voditelju te organizacije. Za sva pitanja koja se tiču studenata i njihovih aktivnosti na raspolaganju vam je i predsjednica SZ-a Jelena Šuto (adresa elektronske pošte navedena je u tekstu).

A conscientious attitude towards your studies, including no unfair behaviour, especially during exams

Neglecting your studies is irresponsible towards yourself, your family and friends, and towards the whole of society! If you have problems (and we all do) seek help. We will gladly help you or find someone who can, but not two days before the Dean's exam! As far as copying others during exams, this also seems to be a bad habit carried over from secondary schools in Croatia, which students try hard to perfect at university. Cheating in exams is a form of theft, which ultimately leads to damaging your image, knowledge and self-respect. It is often (unfortunately) regarded, by many, as 'being resourceful' but in actual fact, those that copy others during exams are ordinary thieves.

In brief, dear young colleagues: don't be late, don't backstab others, never reveal patient information, don't smoke, lie or cheat during exams. Instead, regularly and conscientiously fulfil your obligations, dress appropriately and you will receive the respect and admiration you deserve as our colleagues.

Prof. Ivica Grković

STUDENT ORGANIZATIONS

Dear friends, we are well aware that sometimes it's hard to keep up with the classes and all of the activities on faculty, hence we decided to do this article to introduce important student organizations and let you know who to contact in case you have any questions or ideas for student activities.

If you have any questions about some organization, you can contact director of the organization, and of course for any question regarding students and their activities you can also contact president of the Student council Jelena Šuto (email below).

Studentski zbor Medicinskog fakulteta u Splitu (MEFST)
The Student Council of University of Split School of Medicine (USSM)

STUDENSKI ZBOR MEFST-a

Studentski zbor krovna je studentska organizacija i studentsko izborno predstavničko tijelo koje štiti interese studenata i predstavlja studente u sustavu visokog obrazovanja. Organizacijom brojnih aktivnosti, od sportskih i umjetničkih preko znanstvenih i zabavnih pa sve do izleta, potiče zajedništvo svih studenata na Fakultetu. Projektima potiče razvitak sporta i znanosti na Fakultetu čime se, zajedno s drugim aktivnostima, stavlja naglasak na važnost i izvannastavnog dijela studentskog života.

kontakt: studentski_zbor@mefst.hr
ili suto.jelena@gmail.com (predsjednica SZ-a)
internetske stranice: www.mefst.unist.hr
Facebook: Studentski zbor MefSt

Nove informacije:

- Na studentskim izborima za Studentski zbor Medicinskog fakulteta u Splitu 22. srpnja 2019. godine pobijedila je lista Jelene Šuto.
- Konstituirajuća sjednica Studentskog zbora MefSt-a održana je 27. rujna 2019.
- Novi statut SZ MefSt-a usvojen je jednoglasno na Fakultetskom vijeću održanom 24. listopada.
- Sastav SZ-a:
- Jelena Šuto, predsjednica
- Marija Vladović, potpredsjednica
- Ana Marija Lukšić, studentska pravobraniteljica
- Karla Milanović
- Ivan Frka Šeparović
- Martina Marcelja
- Emma Mulić
- Tina Batinović
- Josipa Bukić
- Ivana Šolić.

STUDENT COUNCIL MEFST

Student council is a main student organization and students' elected representative body, with aim to protect students' interests and represent students in university system. Organizing numerous activities, from sports, arts to science and trips, we encourage friendships and solidarity among students.

Contact : studentski_zbor@mefst.hr
ili suto.jelena@gmail.com (president of the Student council)
Web: www.mefst.unist.hr
Facebook: Studentski zbor MefSt

New info:

- The list of candidates led by Jelena Šuto has won student elections for Student council University of Split School of Medicine, on 22nd of July.
- Constituent meeting of Student council University of Split School of Medicine has been held on 27th of September.
- New statute of Student council University of Split School of Medicine has been unanimously adopted on Faculty committee held on 24th of October.
- Student council:
- Jelena Šuto, president
- Marija Vladović, vice president
- Ana Marija Lukšić, student ombudsman
- Karla Milanović
- Ivan Frka Šeparović
- Martina Marcelja
- Emma Mulić
- Tina Batinović
- Josipa Bukić
- Ivana Šolić

THE INTERNATIONAL STUDENT ASSOCIATION

The International Student Association (ISA) Medicinskog fakulteta u Splitu i ovu je akademsku godinu počeo mnogobrojnim aktivnostima. Počelo se organiziranjem orijentacijskog tjedna za bruce, nastavilo slavljenjem duge tradicije Oktoberfesta za kolege iz Njemačke te su se na kraju svi studenti zajedno spojili godišnjom Social Medicine zabavom. Za što bolje snalaženje studenata prve i druge godine pobrinuli smo se održavanjem peer-mentor programa i osigurali da je svaki student nižih godina uparen sa studentom više godine.

Da bismo održali udrugu svježom, ISA svake godine provodi izbore za predstavnike. Za akademsku godinu 2019./2020. to su predsjednik Jeremy Moore, potpredsjednik Andreas Wolk, organizatorica događaja Lucia Marković, upravitelj za sveučilišnu problematiku Hisham Ashraf, upravitelj za međunarodnu suradnju i komunikaciju Katarina Boko, organizator aktivnosti Tin Čohadžić, upravitelj za odnose s javnošću Josh Niemeyer i rizničarka Kristin Walters.

Ovogodišnji je tim motiviran da nastavi biti glas studenata Medicine na engleskom jeziku i nastaviti suradnju i druženje s hrvatskim kolegama.

ISA ispred sebe ima uzbudljivu godinu i voljeli bismo osigurati da je svaki student uključen u sva zbivanja. Ono što će biti idealna prilika za to jest Interdisciplinary Skills Competition, koji će povezati studente Medicine, Dentalne medicine i Farmacije.

Facebook:
ISA USSM (<https://www.facebook.com/isaussmhr/>)

SPORTSKA UDRUGA MEFST-a

voditelj: Ivan Čović
zamjenici: Robert Čepo i Ivan Kapitanović
Facebook: Sport MefSt (<https://www.facebook.com/Sport-MefSt-124017155662522/>)

Sportska udruga MefSt-a udruga je koja se brine o sportskim aktivnostima na Fakultetu i osiguravanju mogućnosti za njihovo održavanje. Na Facebook stranici možete naći sve

THE INTERNATIONAL STUDENT ASSOCIATION

The International Student Association (ISA) of the University of Split School of Medicine has started the year off strong. Beginning by giving our first year students an orientation week, helping our German colleagues celebrate the long tradition of Oktoberfest, and used our annual Social Medicine Party help bring our program together. The continuation of our peer mentor program ensures each of our first and second year students are paired to a knowledgeable senior student to answer any tough questions.

In order to keep the association fresh and vibrant, ISA holds annual elections to elect its Board of Directors. The Board of Directors for 2019/2020 include, the President: Jeremy Moore, Vice President: Andreas Wolk, Director of University Affairs: Hishaam Ashraf, Director of Events: Lucia Markovic, Director of International Affairs and Communications: Katarina Boko, Director of Activities: Tin Čohadžić, Director of Public Relations: Josh Niemeyer and Treasurer: Kristin Walters.

This year's team is motivated to continue to be a strong voice for the international program and provide meaningful collaboration with our Croatian colleagues

ISA has a busy year ahead, and would like to ensure the involvement of the entire student body. The Interdisciplinary Skills Competition is a perfect chance to bring the entire university together; Dental Medicine, Pharmacy and Medical Studies can share their knowledge.

Facebook:
ISA USSM (<https://www.facebook.com/isaussmhr/>)

SPORT ASSOCIATION MEFST

Director: Ivan Čović
Deputies: Robert Čepo i Ivan Kapitanović
Facebook: Sport MefSt (<https://www.facebook.com/Sport-MefSt-124017155662522/>)

Sport Association MefSt is an association that takes care of sport activities on faculty. On the new Facebook page you can find all the information for a sport you're interested in

potrebne informacije za sport koji vas zanima i linkove za Facebook grupe gdje se dogovaraju termini treninga.

and links to Facebook groups where practices are arranged.

CROMSIC (CROATIAN MEDICAL STUDENTS' INTERNATIONAL COMMITTEE)

CroMSIC Split jedna je od četiriju podružnica udruge studenata medicine u Hrvatskoj. Udruga se već dugi niz godina bavi studentskim razmjenama, edukacijom studenata te promocijom zdravlja na području javnog zdravstva i reproduktivnog zdravlja.

Neke od akcija koje udruga provodi su sljedeće: akcija davanja krvi, obilježavanje Svjetskog dana raka, mRAK kampanja edukacije o najčešćim vrstama karcinoma, Svjetski dan oboljelih od AIDS-a, edukacija srednjoškolaca o spolno prenosivim bolestima, bolnica za medvjediće u vrtićima, tematske filmske večeri i MedCafeovi na odabrane medicinske teme, tečajevi obrade rane i kirurškog šivanja, radionice osnovnog i naprednog oživljavanja života i još mnogo drugih.

- voditelj podružnice: Luka Minarik
- tajnica podružnice: Marija Franka Marušić
- lokalna dužnosnica za medicinsku edukaciju: Jelena Kosor (asistentica lokalnoj dužnosnici za medicinsku edukaciju: Katarina Pribudić)
- lokalna dužnosnica za javno zdravstvo: Ivna Slavić Pandža (asistent: Ana Car)
- lokalni dužnosnik za reproduktivno zdravlje i AIDS: Viktor Vegan (asistentica: Magdalena Ivić)
- lokalni dužnosnik za ljudska prava i mir: Donald Okmažić (asistenti: Andrea Balić i Dina Mrčela)
- lokalni dužnosnik za profesionalne razmjene: Marin Mihovilović (asistenti: Helenka Marinković i Josipa Čubelić)
- lokalni dužnosnik za znanstvene razmjene: Ivan Čović (asistenti: Gabriela Delić i Jago Nakić)
- nacionalna dužnosnica za reproduktivno zdravlje i AIDS: Iva Turić
- nacionalna dužnosnica za odlazne znanstvene razmjene: Mia Leskur

CROMSIC (CROATIAN MEDICAL STUDENTS' INTERNATIONAL COMMITTEE)

CroMSIC Split is one of the four branches of the Croatian medical students' international committee. Association's work consists of organizing student exchanges, student education and promoting health on a field of public and reproductive health. Some of

the organized events were: blood donation, World cancer awareness day, mRAK campaign about most common cancers, World AIDS day, education of highschool students about STD-s, teddy bear hospital for kindergarten children, courses of suturing, courses for ALS and BLS.

- LC President - Luka Minarik
- Secretary - Marija Franka Marušić
- Local officer for medical education - Jelena Kosor (assistant- Katarina Pribudić)
- Local officer for public health - Ivna Slavić Pandža (assistant: Ana Car)
- Local officer for reproductive health and AIDS- Viktor Vegan (assistant: Magdalena Ivić)
- Local officer for human rights and peace - Donald Okmažić (assistant: Andrea Balić i Dina Mrčela)
- Local officer for professional exchanges: - Marin Mihovilović (assistant: Helenka Marinković i Josipa Čubelić)
- Local officer for research exchanges: Ivan Čović (assistant: Gabriela Delić i Jago Nakić)
- National officer for reproductive health and AIDS - Iva Turić
- National officer for research exchanges - Mia Leskur

NEUROSPLIT

Studentska sekcija za neuroznanost NeuroSplit sastoji se od pet podsekcija u koje se studenti mogu uključiti:

- Temeljna neuroznanost (uključuje Neurologiju i Neurokirurgiju)
- Psihijatrija
- Medicina spavanja
- Dijagnostika
- Volontiranje.

NeuroSplit je aktivan član znanstvene zajednice što podrazumijeva, neovisno o podsekciji u kojoj ste prijavljeni, da ćete imati priliku aktivno sudjelovati u raznim znanstvenim i humanitarnim događajima u našem gradu kao i u kvalitetnim istraživanjima koje ćete imati priliku predstavljati na studentskim ili međunarodnim kongresima. Štoviše, organiziramo i razne aktivnosti u vidu predavanja, radionica, kao i znanstvene posjete najboljim hrvatskim klinikama i znanstvenim ustanovama.

v. d. sekcije: Josip Melvan

NEUROSPLIT

Student section for neuroscience NeuroSplit consists of 5 subgroups :

- Basic neuroscience
- Psychiatry
- Sleep medicine
- Diagnostics
- Volunteering

NeuroSplit is an active member of the science community, and therefore you will be able to take part in different science and humanitarian events in our town and on international congresses. We are also organizing different activities as lectures and workshops.

director: Josip Melvan

ORGANIZACIJA STUDENATA DENTALNE MEDICINE U SPLITU – DENTIST

voditelj: Ivan Frka Šeparović

CPSA – CROATIAN PHARMACEUTICAL STUDENTS' ASSOCIATION

voditeljica: Katarina Širić

ORGANIZATION OF DENTAL MEDICINE STUDENTS IN SPLIT- DENTIST

Director: Ivan Frka Šeparović

CPSA- CROATIAN PHARMACEUTICAL STUDENTS' ASSOCIATION

Director : Katarina Širić

STUDENSKI PREDSTAVNICI / STUDENT REPRESENTATIVES

	Godina	Predstavnik
Medicina	I	Bruno Kontri
	II	Matij Pervan
	III	Matea Matetić
	IV	Karla Milanović
	V	Ana Vrdoljak
	VI	Anđela Pijuk

English studies	I	Helena Letica
	II	Filip Kelava
	III	Viktoria Söllner
	IV	Emma Mulić
	V	Dario Huskić
	VI	Marijeta Ivandić
Dentalna medicina	I	Mia Bajramagić
	II	Josipa Ivana Knezović
	III	Megi Brekalo
	IV	Ivan Frka Šeparović
	V	Antonio Šošić
	VI	Martina Marcelja
Farmacija	I	Mate Tomić
	II	Domina Vrdoljak
	III	Mia Petrić
	IV	Marija Vladović
	V	Ivan Strinić

Jelena Šuto, Jeremy Moore, Luka Minari

Erasmus + praksa za farmaceute - Španjolska

Oduvijek sam željela živjeti u Španjolskoj, barem na trenutak. Snovi su postali stvarnost zahvaljujući Erasmus praksi. Nakon puno raspitivanja i traženja informacija o Erasmusu shvatila sam da je jedina mogućnost na studiju Farmacije otići na Erasmus+ praksu tijekom ljeta ili nakon završetka fakulteta. Erasmus nudi mogućnost da se nakon diplomiranja praksa odradi u roku od osam mjeseci, važno je samo prijaviti se na natječaj prije diplomiranja. Natječaj je otvoren cijele godine i prijava je vrlo jednostavna uz ljubazno osoblje zaduženo za Erasmus mobilnost. Dokumentacija zna biti malo naporna, ali vrlo lako i u kratkom roku može se riješiti. Budući da je Španjolska bila prvi izbor, počela sam samostalno tražiti prakse, slati elektronsku poštu fakultetima u raznim gradovima i brojnim farmaceutskim tvrtkama. To nije bio toliko uspješan pothvat pa sam odlučila da je Valencia grad po mjeri za odlazak na praksu. Riječ je o trećem najvećem gradu u Španjolskoj, studentskom gradu veličine Zagreba. Neki ga zovu neotkrivenim biserom Španjolske jer zbilja posjeduje sve, i more i parkove i staru gradsku jezgru i noćni život. Grad u kojemu možemo vidjeti kako zbilja žive

istinski Španjolci. Grad iz kojeg potječe tipično španjolsko jelo paella. grad u kojem svi voze bicikl. Nekoliko fakulteta odgovorilo nam je potvrdno, želeći nas primiti na praksu, a tvrtke nisu bile baš zainteresirane. S Farmaceutskog fakulteta u Valenciji ponudili su nam mogućnost izbora gdje želimo raditi praksu: ljekarna, laboratorij ili bolnička ljekarna. Naš izbor bila je bolnička ljekarna i tako smo kolegica Darija Sučević i ja završile u *Hospital Universitario y Politécnico La Fe* u Valenciji. Riječ je o kompleksu novih zgrada bolnice u kojoj je sjedinjena znanost i praksa. Mnogobrojni studenti i specijalizanti u ovoj bolnici stječu iskustvo i unapređuju znanje. Sve je na vrlo visokoj razini. Odabrale smo praksu u najmanjem trajanju, a to je dva mjeseca. Smještene smo na odjel kliničkih istraživanja i bolničke ljekarne. U bolničkoj ljekarni izdaju se bolnički lijekovi pacijentima s bolestima poput hepatitisa, HIV-a, onkološkim i hematološkim bolesnicima, a u svemu tome pomaže najmoderniji robot za razvrstavanje skupocjenih i važnih lijekova. U bolnici je zaposleno oko četrdeset kliničkih farmaceuta na raznim odjelima i imaju iznimno važnu ulogu. Specijalizacija za kliničkog farmaceuta ovdje traje četiri godine nakon završenog fakulteta. Budući da u bolnici gotovo nitko ne govori engleski jezik, u početku smo imale poteškoća, no svakim tjednom naš je španjolski napredovao sve većom brzinom. Na praksi se nadamo da ćemo upoznati način rada Odjela za farmakokinetiku, magistralne pripravke te način praćenja

liječenja bolničkih pacijenata. Pojedini studenti zaduženi su za praćenje parametara kompjutorskim programom o dozi, učinku i funkciji bubrega, jetre, srca. Na taj način prate svoje pacijente i redovito ih telefonski kontroliraju nakon otpuštanja iz bolnice. Praksa u bolnici traje svaki dan pet sati, a ponekad možemo uzeti slobodne dane za putovanja po Španjolskoj. Stipendija za Španjolsku iznosi 550 € mjesečno, što je dovoljno za troškove stanovanja (300 €) i djelomično hrane. Iz tog razloga preporuka je pronaći plaćenu praksu, što nije lako, ili štedjeti duže vremena kako bi se maksimalno moglo uživati u životu u predivnoj Španjolskoj. Pri dolasku u Valenciju uzele smo smještaj na nekoliko dana i počele tražiti stan kako bismo izbjegle agencije i neugodna iskustva. Ponuda je stanova mnogobrojna, a život u Valenciji bogat događanjima, osobito za Erasmus studente. Upoznale smo mnogobrojne studente farmacije iz različitih država te na taj način proširile saznanja o farmaciji diljem svijeta. Svaki odlazak u inozemstvu i praksa u struci ulaganje je u budućnost i daruje nam novo iskustvo. Svakome bih preporučila ovo iskustvo za upoznavanje kliničke farmacije i uloge farmaceuta u bolnici, za učenje novog jezika i stjecanje brojnih prijateljstava, kao i upoznavanje kulture. Ispostavilo se da je Valencia zbilja pun pogodak za odlazak na Erasmus praksu. Lijep pozdrav iz sunčane Valencije!

Marija Miškić

JAPAN, KOLOVOZ 2019.

Prije odlaska u Japan čula sam puno toga i pročitala različite stvari o toj zemlji, ali za Japan vas ništa ne može pripremiti. Pokušat ću ukratko prenijeti jedno od najboljih iskustava ikad.

Bila sam smještena u gradu koji se zove Hamamatsu, ima oko milijun stanovnika i smješten je na pola puta između Tokija i Osake. Po slijetanju u Tokio tražila sam kako se brzim vlakom (Shinkansen) prebaciti do Hamamatsua. Jedna od stvari koju su mi rekli o Japanu jest da ne očekujem puno od njihova znanja engleskog jezika, što se pokazalo točnim već na samom aerodromu. Nasreću, službenik koji je radio tamo znao je jako dobro crtati tako da sam se, prateći njegov algoritam puta, našla na kolodvoru u Hamamatsuu oko 23 sata, gdje su me dočekali japanski studenti i pomogli mi smjestiti se. Smještaj je bio bolji od očekivanog: vlastita soba s kuhinjom, kupaonicom i balkonom u domu koji su izgradili posebno za strane studente.

Moj posao u Hamamatsuu bio je rad u laboratoriju na projektu koji je istraživao postojanje različitih genskih mutacija u ljudi koji su imali rak debelog crijeva. Sa mnom je radila još jedna studentica iz Poljske, Marta, a u laboratoriju za neuroznanost bila je Bugarka Teodora. U tom trenutku nas smo tri bile jedine studentice iz Europe, tako da nije trebalo dugo da se sprijateljimo.

Prvi vikend odlučile smo otići na Mt. Fuji. Inače planinarim s ekipom koja je u tome iskusnija od mene, obično „pustim mozak na pašu“ i uživam u krajoliku. Na dan našeg polaska na Mt. Fuji shvatila sam da to ovdje neću moći. Marta se pojavila u kratkim tajicama i majici kratkih rukava, a Teodora u trapericama i džemperu, obje uvjerene da ćemo se bez problema popeti do vrha. Ja sam, s druge strane, bila sigurna da ću se morati vratiti sama idućeg vikenda osvojiti vrh. Kako god, krenule smo u subotu ujutro, planirajući *night hike* – penjale bismo se tijekom noći i dočekale izlazak sunca na vrhu Mt. Fujija. Išle smo maksimalno sporo, svako se malo zaustavljajući, jer sam jedina ponijela baterijsku svjetiljku da nam svijetli put tijekom noći i jer me bilo strah da nekoga od nas ne uhvati visinska bolest, što se, nažalost, i dogodilo – Teodoru je na oko 2 500 m počela boljeti glava. Predložila sam povratak, čemu se ona tvrdoglavo protivila i nije odustajala od uspona. Na 3 600 m zaustavila sam se i nisam dopustila da idemo dalje jer je Teodori stanje bilo sve lošije i stajali smo sve češće, a temperatura se spustila do nule i počela sam osjećati kako mi postaje sve hladnije. Tu smo dočekale izlazak Sunca i utopile se. Penjati se dok su ispod tebe oblaci neopisivo je. Osjećaj dok ste na na Mt. Fujiju je savršen. Bugarka se u međuvremenu aklimatizirala pa smo se u 6:30 ujutro popele zadnjih 176 m do vrha i osvojile Mt. Fuji (3 776m). Povratak je bio jako uspješan. Zapravo je sve prošlo jako uspješno, čime su Japanci koji su nas vidjeli bili jako iznenađeni (doduše ni blizu kao ja).

Nakon toga odlučile smo predložiti voditeljima laboratorija da prvi radni tjedan ostanemo duže raditi, a da drugi tjedan uzmemo slobodno, s čime su se naši mentori složili. Tako smo drugog tjedna uzele *Japan Railway Pass* za neograničeno korištenje Shinkansenom i obišle Kyoto, Naru, Osaku, Kobe, Hiroshimu i Nagoyu. Svaki je grad bio priča

za sebe, ali i sama vožnja vlakom priča je za sebe - voziti se Shinkansenom dok se kroz prozor izmjenjuje japanski krajolik, uz glazbu i dobru knjigu (ja sam, vrlo prigodno, ponijela sa sobom Murakamija i njegova Kafku na žalost) nešto je predivno.

Na kraju svojeg puta provela sam nekoliko dana u Tokiju, koji nudi tolika toga da se samo njega može istraživati mjesec dana. Što se tiče japanske hrane, nisam baš ljubitelj sushija, ali sve ostalo bilo je jako dobro i japanska mi se kuhinja svidjela, posebno vrsta njihove palačinke *okonomiyaki* te slatkiši. Također, nisam ni veliki ljubitelj kašnjenja tako da me njihova točnost oduševila u svakom pogledu. A rad u laboratoriju u potpunosti je nadmašio sva moja očekivanja,

ne samo u profesionalnom smislu nego u pristupu domaćina prema nama. Njihov trud, toplina i ljubaznost odmah me osvojila. Uključili su nas u svaki vid istraživanja, dopustili nam da sami radimo, omogućili nam sudjelovanje na kongresu i vodili nas na ručkove i na izlete. Japanci su zapravo najljepše što se može doživjeti u Japanu i ostali su mi najbolja uspomena i poveznica s tom zemljom. Najdraža uspomena koju imam kontakt je s njima, i sa studentima koji su vrijeme provodili s nama, i s doktorima iz laboratorija. Sve u svemu, iskustvo je to koje ne mogu usporediti ni s čim drugim. Čim vam se pruži prilika, otidite u Japan! *Arigatou Hamamatsu* •

Jelena Šuto

SAUDADE PORTUGAL – 1. DIO

Coimbra, rujan 2019.

Kad bih pisala srcem, ovo bi bila nostalgična oda najzabavnijem mjesecu u najšarenijoj državi s najboljim ljudima. Stoga ću pokušati napisati što objektivniji osvrt na razmjenu.

Nakon napornog puta, zbunjena promjenom vremenske zone (neki ljudi očito i od jednog sata mogu imati *jetlag*) stigla sam u maleni gradić Coimbru. Očekivani smještaj u studentskom domu nije se ostvario pa je alternativu pružio hostel u centru grada. Dobar dan, cimeri, i 20 ljudi na dva zahoda, doviđenja, privatnosti. Zvuči strašno, ali bilo je sve samo ne to. Imala sam sreću što sam dijelila sobu s trima predivnim cimericama. Na ostalo smo se s vremenom navikli, tako da je nešto za što smo mislili da će predstavljati problem nakraju postalo nešto u čemu smo satirično uživali. Lokacija je dodatno spasila stvar. Sve nam je bilo nadohvat ruke. Kilometarski vrlo blizu, ali nikamo se ne može doći bez otprilike tisuću skala. Kvadricepsi I listovi zahvalni. Bolnica, malo izvan tog dohvata ruke, dobro je povezana autobusima. Za nekih 20 eura napravili smo mjesečne pokazne karte i gotovo svako jutro marljivo odlazili na odjele koje smo odabrali. Naglasak na “gotovo” jer su jako suradljivi i razumiju bogatstvo društvenog programa i studentskog života koje smo imali.

Bila sam na urologiji, u potpunosti oduševljena pristupačnošću mentora i cijelog osoblja. Prisustvovala sam transplantaciji bubrega i phaloplastici, nečemu što se u Splitu ne može vidjeti. Nakon jutra u bolnici uslijedio bi ručak u kantini. Hrana je poprilično slična našoj ponudi u menzi. Srećom, grad je prepun mjesta gdje se može ukusno i jeftino pojesti. Naravno, svaki desert činio je najmanje jedan *Pasteis de nata*, originalni portugalski desert (čak se može kupiti i u njihovu Lidlu), što najtoplije preporučam.

Popodneva su uglavnom bila ispunjena društvenim programom. Portugalci su si stvarno dali truda i omogućili da gotovo svakog dana nešto novo vidimo i probamo. Tako smo malo po malo upoznavali Coimbru. S razlogom najstarije sveučilište u Portugalu ima i najbogatiju tradiciju, tako da smo imali priliku vidjeti njihovu standardnu uniformu Traž i cijeli niz običaja pod nazivom Praš, koje bruceši prolaze kao proces integracije. Svima nam je bilo jasno da J. K. Rowling možda i nije tako maštovita kao što smo mislili. Osim Coimbre, posjetili smo još šest gradova, nacionalni park Geres, cijelih 15 minuta bili u Španjolskoj, plivali u Atlanskom oceanu, bezuspješno pokušali surfati, vidjeli na tisuće različitih šarenih pločica i nikako ne smijem zaboraviti piramide soli koje smo teškom mukom pronašli u Aveiru. Svako od tih mjesta bilo je savršeno na svoj način. Najveći dojam svakako su ostavili Porto i Lisabon, ali sam

ipak najsretnija činjenicom da sam većinu vremena provela u Coimabri, i to baš u rujnu, kada grad preplave studenti. Takva te atmosfera podsjeti da budeš sretan i zahvalan što imaš priliku biti dijelom nečeg takvog. Uz sve to Portugalci se stvarno znaju provesti. Trudili su se uključiti nas u sve aktivnosti i pozivali nas na sve zabave. Naučili su nas pjevati svoje pjesme i da se *sangria* pravi u najvećoj posudi koju

možeš pronaći. Svaki dan bio je ispunjen smijehom i pozitivnom energijom, dobra “vibra” osjeti se u cijelom Portugalu i jednostavno je nemoguće ne osjećati se slobodno i ispunjeno u isto vrijeme. Kakav bi ovo tek bio osvrt da sam bila subjektivna!

Do sljedećeg susreta, *Obrigada, Coimbra*.

Elena Golić

SAUDADE PORTUGAL – 2. DIO

Portugal, rujan 2019.

Ovaj pregled razmjene napisat ću kao zahvalu za ovo izvanredno iskustvo tamo gdje zemlja prestaje, a more počinje – u Portugalu.

Nema tih riječi kojima se ovo putovanje može sažeti, ali mogu pokušati prenijeti barem dio slike.

Put je bio dug, ali napokon sam stigla u Coimbru, mali studentski gradić uz rijeku Mondego.

Coimbra je šaren grad, topao i veseo, prepun glazbe na svakom koraku koji ti daje osjećaj da život ima *soundtrack*.

Smještaj nam je bio u samom centru grada i uz sve „tehničke poteškoće” postao nam je novim domom tih mjesec dana.

Bolnica je najveća u zemlji, no ne razlikuje se bitno od naših

prilika. Bila sam na Odjelu anesteziologije, što stvarno preporučam svima koji ne znaju jezik, a zanima ih više grana medicine.

Moja je mentorica bila divna i posvećena liječnica koja je uvijek pazila da nam sve objasni i približi.

Hrana je donekle slična našoj, bogata ribom, a opet jako različita. Mislim da smo svi razvili blagu ovisnost o *pasteis de nata* – malom tijestu s kremom od jaja i cimetom. Kušali smo i drugu tradicionalnu hranu kao što su francesinhe i *bifana* iz Porta te još neke slastice specifične za različite gradove u kojima smo bili.

Sad nešto o onom što čini dušu ove razmjene – o ljudima.

Ekipa je bila iznimna. Već sam s cimericama imala neizmjernu sreću. Brzo smo se složile i postale nerazdvojne – *the dysfunctional family*.

Društveni je program bio bogat. Svaki se dan nekamo išlo, družilo. Ukupno smo s našim Portugalcima prošli šest gradova, a svaki bi od njih zaslužio svoju priču.

Jako su pazili na to da nemamo vremena sjesti i pitati se... a što danas? Programom *Be a Coimbra student* uveli su nas u svoju tradiciju, pokazali nam što je praxe i zašto svi izgledaju kao Harry Potter... ili bolje pitanje: Zašto Harry Potter izgleda kao oni?

Od gradova želim istaknuti Porto i Lisabon, koje sam imala priliku posjetiti. Na pitanje koji mi je draži ne mogu odgovoriti. Toliko su različiti i posebni na svoj način. Netko

tko voli romantiku i vino, sigurno će se pronaći u Portu, tom malom pitoresknom gradiću. Lisabon je pak velik grad kojem gravitira mnogo različitih ljudi. Tako je i on mjesto gdje svatko može pronaći nešto za sebe. Mislim da smo svi pronašli.

Povratak nazad bio je težak. Lako se vezati za toplinu ljudi i šarenilo zemlje. Još mi u glavi svira fado, glazba koja često pjeva o ljubavi ili čežnji za nekim mjestom. Oni tu čežnju zovu *saudade*. Sad je razumijem.

Obrigada, Portugal, vratit ću se sigurno.

Diana Perić

Giovanni Scimeca, 6th year medical student: model of a medical student, interview

During 'introductory week' a traditional 'round table' was organised for first year medical students. This was a unique chance for them to hear about 'life in medicine' from some of our professors but also from a final year medical student. Giovanni Scimeca did a great job talking about his experiences of 'medicine in Split'. He shared his wisdom with our young colleagues and was happy to answer any questions (and there were more than several). Since we believe that what's not written will (sooner or later) be forgotten, we decided to ask Giovanni a few questions about his life and studies here in our beloved city of Split.

Who is Giovanni Scimeca? Please tell our readers a few words about yourself and how you decided to come to study in Split.

I was born in Capaci, a Province of Palermo, Sicily (Italy). I have always been fascinated with the human body, constantly wondering about the secrets of this 'perfect' machine and mysterious creation of nature. To me medicine is a philosophy of life, a motive of existence.

My way of life is helping others. There is no better feeling of fulfilment than to take care of somebody in need. After completion/graduation from high school, I went on to receive a Degree in Nursing from The University of Palermo.

After completion of my Nursing Degree, I came to the city of Split to study medicine at The University of Split School of Medicine to become a practicing Medical Doctor. In addition to my studies, I dedicate my time to athletics and training. I am a trained martial artist with a black belt in Judo/Jujitsu and a personal trainer that promotes a healthy lifestyle and conditioning of the mind, body and spirit.

What does a typical day of yours look like? What are your priorities?

My day is very structured and regimented. I wake up early in the morning approximately 6:00. I cook my breakfast and get ready for classes and/or clinical practice at the hospital. I use any time I have available to learn and expand my knowledge in medicine. When I come back home from my class/clinical, I have lunch and a quick 'power nap' and then start studying intensely until around 8pm.

I then close my books/studying materials and go for my daily work-out. I'm home by 22.30, then I cook my dinner and relax. I am in bed by midnight, already looking forward to the next day, ready for more learning and new challenges!

It is very important to balance work with extracurricular activities, so I do spend time with my friends, mostly every weekend. We go to the movies, to dinner, we bike, play chess, etc. The brain and the body benefit the most from the best balance between work and extracurricular activities/pleasure. It is important to have a schedule, to follow it diligently and dedicate the majority of time to studies but definitely reserve some time off.

Balance is the key!

About life/studies in Split, what frustrates you and what activates 'smiling muscles' of your facial expression?

In all honesty I can't think of any negative side of my life or studies in Split.

What I love the most about Split is the sea, the beach and its natural landscape. Marjan Hill is one of my favourite places. Riva and the Diocletian's Palace are also amazing places suitable for a coffee on a sunny afternoon or a dinner out with friends at night.

My experience in Split has been truly fulfilling both personally and professionally. I have successfully balanced my education at medical school and my extracurricular activities. Split will always be a second home to me.

If you could change something, what would you do first?

I would like to add few more hours to the days but...

-You had a chance to present yourself (and us as a medical school) on an exchange program in the USA. Tell us how you 'survived' that experience and what are your impressions.

I am extremely happy to have chosen the Medical School of Split to achieve my dream of becoming a Medical Doctor. Last summer I had the honour and privilege to do clinical practice experience at the Harvard Medical School Teaching Hospital, Beth Israel in Boston Massachusetts. It was the highest honour to work with experienced Medical Doctors from all over the world, especially Harvard Professor and Cardiovascular Surgeon Dr. David Liu. I am very proud to say that the education and knowledge that I have acquired at the Medical University of Split has lead me to fully understand and be involved in the medical work of my mentors at Beth Israel. The University of Split is not just an institution that has given me the education I need to become a Medical Doctor, it is also a family/team, made up of great individuals who like and respect each other and work together to convey the best knowledge in medicine. I am, and will forever be grateful.

You have less than a year to go until you graduate. Is that a scary thought? What are you plans for the future? Where are we going to find Dr Scimeca in few years' time?

I am very excited about the opportunity to use the education I have been fortunate enough to receive to help people. There is no fear, only a propulsion to keep working, learning and practicing medicine.

My plan is to become a Cardiologist and I hope to practice/specialize in either Boston, Massachusetts in the United States at one of the Harvard University Teaching Hospitals or at The Cleveland Clinic in Cleveland, Ohio. I would hope

to one day share my knowledge and experience with future generations of students of medicine through academia and teaching along with continuing my medical practice.

As I said earlier, life is all about giving back and helping others. It is very important to me as a person and as a Medical Doctor to help others by giving back and sharing my knowledge. I would very much like to donate some of my time to help impoverished countries through Doctors Without Borders, a charity organization.

A few short messages for your successors.

I want to say to my successors: NEVER GIVE UP!

The path to becoming a doctor is long and full of obstacles, but remember, absolutely anybody can achieve greatness!

It is not about being born a genius, it is all about becoming one by working hard every single day with dedication and the will to succeed! Have endless ambition, curiosity and determination and push through your limits day by day, one step at a time.

Remember the brain is like a muscle, the more you work it, the stronger it gets.

Don't be afraid of failing an exam, remember that failure is a passage way to success, we are human beings, and as such, we are not perfect.

When you fail, just try again and again and again until you will be the one left standing! Winning is done by never giving up and having the strength to keep going.

It's how you respond to failure/obstacles that will ultimately determine your results. Become great doctors with endless knowledge. Dedicate your life to helping and respecting your patients. From the bottom of my heart, Good luck to you all!

Questions **Ivica Grkovic**, answers **Giovanni Scimeca**

BRUCOŠIJADA 2019.

Postoji li bolji način za početak nove akademske godinu od brucošijade? Studentski zbor MEFST-a u srijedu 16. 10. 2019. godine organizirao je zabavu u Zenti, na kojoj su uživali studenti svih godina Medicine, Dentalne medicine, Farmacije i Medicine na engleskom jeziku, a pridružili su im se i studenti drugih fakulteta, svi raspoloženi za dobru zabavu. Za zabavu su bila rezervirana oba kata: na donjem

su se puštali strani hitovi, a na gornjem se katu plesalo uz domaće pjesme do ranih jutarnjih sati. Nadamo se da su se svi dobro proveli i sklopili poneko novo prijateljstvo. Vidimo se idućom prilikom u još većem broju!

Jelena Šuto

Studying pharmacy at the University of Split through the Erasmus programme

On 30th of September I started my Erasmus exchange programme here, in Split. I was naturally nervous about studying in a foreign language, in a foreign country, where I did not know anyone. However, the exchange was an experience I wanted to have, and Split seemed to be the best option. Despite being fairly close to my home country, Slovenia, moving here has definitely broadened my horizons. Through the programme and the activities organised by ESN Split, I got to meet a lot of great people of different nationalities. Through my studies (I am the only Erasmus exchange student in my class) I got to meet my Croatian schoolmates who help me with everything, from Uni-work to my Croatian language skills.

The study of pharmacy here differs from that in Ljubljana, primarily in the number of students. I was used to being in a group of 150 students for lectures, whereas here there are only 30 of us. Also, the organisation of studies in Slovenia consists of 4 months of lectures and practices, followed by a 1-month exam period, whereas here we have a couple of weeks for lectures and practices, followed immediately by the exam. For me, this was the hardest thing to get used to, as it forces you to study promptly, which was quite an adjustment. Both systems have their advantages so I can't say which one suits me better, but I am glad I got to experience them both.

Living in Split is a great experience. Everyone I have met was extremely friendly, always happy to help and up for a chat. It is a nice small city which I love since it makes it almost impossible to get lost. Since I come from a small village surrounded by hills and nature, moving to the coastline town was a nice change. One of the reasons I choose this city is also the music. I have always been a fan of Oliver Dragojević, so Split was the perfect destination. And the weather, even at the start of November, was still warm enough to go for a swim in the Adriatic Sea! The only 'difficult' thing to get used to while living here was the wind: 'bura' and 'jugo'

made me stay in for the night on more than one occasion.

Overall, I would recommend the exchange programme to everyone. You get to learn new languages, see different cultures, travel the world - or at least Europe, meet so many wonderful people... Living in a foreign environment makes you look at life from a different perspective, become more independent, develop your character and the Erasmus exchange offers you the possibility to forge lifelong friendships with people from all around the world.

Tina Studen

Race for the Cure Split

Race for the Cure Split inspirativna je priča koja je na čitav jedan vikend ujedinila vojsku Splitskana sa samo jednom misijom – skretanje pozornosti na obolijevanje od raka dojke, inače najčešće zloćudne bolesti žena u razvijenom svijetu. Kao udruga studenata medicine, *CroMSIC Split*, imali smo ulogu uz mnogobrojne druge udruge doprinijeti i podijeliti svoj entuzijazam. Što je učinilo ovaj vikend tako posebnim? Jesu li to brojni mladi, stari, sportaši, radnici, pjevači, plesači, zaljubljeni, obrazovani, poznati ili nepoznati ljudi? Jesu li to koncerti, štandovi, ružičaste majice, fotografije na društvenim mrežama, članci na portalima, *heštegovi*? Uopće

ne. Ono što je dovelo do velikog odaziva Splitskana i uspješno poslano, emocijama ispunjene poruke svima oboljelima jedna je velika **ljubav** – ljubav prema životu, prema svojim majkama, sestrama, rodicama, prema svim sugrađankama! Ono što su organizatorice iz Županijske lige protiv raka Split započele, grad je objeručke prihvatio i učinio sve njegove stanovnike ponosnima.

Mnogobrojni su razlozi zbog kojih je ova manifestacija važna. Najprije, održava se u više od 140 gradova širom svijeta na isti datum, ujedinjuje svijet u borbi protiv raka, kakav

cilj! Ove je godine prvi put stigla u Hrvatsku, baš u Split. Promiče prevenciju raka dojke, šireći svijest o samopregledima, ultrazvučnim pregledima i mamografima, destigmatizira žene koje su prošle mnogobrojne kemoterapije i zbog toga izgubile kosu, koje su operirane i ostale su bez jedne ili obje dojke. Jedna od emotivnijih stavki jest i sjećanje na sve koji su izgubili borbu s rakom. Odavanje počasti svim hrabrim borcima. Rak je nešto o čemu se treba razgovarati. Postaje sve bitniji uzrok smrti zemalja razvijenog svijeta i svaki treći stanovnik oboljet će od jedne vrste raka. Mislite li da je važno to imati uvijek na umu? To se ne događa „njima“, to se događa svima nama.

Želja za zdravljem duboko je ukorijenjena u ljudsku svijest. To je još jedan element ove akcije, osvještavanje važnosti zdravlja. Tu želju i sve emocije, brige, nade, molitve, svu ljubav prema tim ženama poslali smo u obliku ružičastih balonau nebo uz Oliverovu pjesmu *Vjeruj u ljubav, jer ljubav*

je sve, vjeruj u ljubav, ne živi bez nje! Što drugo možemo? Sve smo napravili što je u našoj moći. Dalje ostaje samo oživljavati ove motive tijekom cijele godine i cijelog našeg života, da znamo da je naš grad uz nas, da će naši doktori napraviti sve što je potrebno, da ćemo i sami napraviti svoj prvi korak očuvanju svojeg zdravlja i zdravlja svojih bližih.

Stoga nam je kao studentskoj volonterskoj udruzi bilo iznimno drago da smo mogli pomoći u organizaciji, naši su volonteri cijele subote prodavali majice, a u nedjelju 29. rujna zajedno smo sa Studentskim zborom MEFST-a sudjelovali u utrci za zdravlje. Želja nam je da se ovo ponovi i dogodine, da se i drugi hrvatski gradovi priključe, da nas sve žene čuju – niste same, mi smo uz vas! #raceforthecuresplit #thinkpinkcroatia #thinkpinksplit

Iva Turić

nacionalna dužnosnica za spolno i reproduktivno zdravlje (NORA)
CroMSIC Hrvatska

DENTALNA MEDICINA U KLINIČKOM BOLNIČKOM CENTRU SPLIT

U sklopu Kliničkog bolničkog centra Split (KBC), na lokaciji Križine, uz oralnu kirurgiju otvorene su prve specijalističke ambulante dentalne medicine. Novouređene ambulante djeluju unutar Odjela za maksilofacijalnu kirurgiju te predstavljaju velik iskorak, jer dosad unutar KBC-a, osim oralne kirurgije, nije postojala specijalistička djelatnost dentalne medicine. Specijalističku će djelatnost sada provoditi nastavnici studija Dentalne medicine Medicinskog fakulteta u Splitu, među kojima treba istaknuti doc. dr. sc. **Ivanu Medvedec Mikić** i doc. dr. sc. **Antoniju Tadin**, specijalistice endodoncije i restaurativne dentalne medicine, doc. dr. sc. **Danijelu Kalibović Govorko**, specijalicu ortodontije,

doc. dr. sc. **Liviju Cigić**, specijalicu oralne medicine, doc. dr. sc. **Lidiju Gavić**, specijalicu dječje i preventivne dentalne medicine, i univ. mag. med. dent. **Mariju Roguljić**, specijalicu parodontologije. Osim rada s pacijentima, nastavnici i studenti Dentalne medicine izvode i znatan dio kliničke nastave u KBC-u. Planovi sadašnje uprave KBC-a razmatraju mogućnost proširenja djelatnosti dentalne medicine, ovisno o kadrovskim i prostornim mogućnostima. Također treba istaknuti kako će uz specijalistički rad u ambulantama navedeni specijalisti pružati i dentalnu skrb osobama i djeci s posebnim potrebama u općoj anesteziji koji su se prije liječili u Stomatološkoj poliklinici Split.

Martina Marcelja, Ivan Galić

„Samo“ četiri nobelovca na našem fakultetu

» Fotografija Organizacijski odbor s gostima (slijeva nadesno): Josip Melvan, Elizabeta Ozretić, Miro Vuković, Ivan Aranza, Anđela Pijuk, Katarina Širić, Alen Juginović

Kada me sada već bivši student, doktor Alen Juginović, pitao želim li sudjelovati u jednom zgodnom projektu gdje bi došlo, kako je on rekao „samo dvoje, troje, a možda i više“ dobitnika Nobelove nagrade, pristala sam kao da je to nešto uobičajeno, znajući da se radi o ludosti i upornosti maloprije navedenog gospodina i da kod njega uz te dvije osobine (i dobro uigran tim ljudi, u ovom slučaju nekoliko studenata) takvi projekti uspiju. Naravno, ništa se ne bi odvijalo bez potpore dekana i osoblja našeg fakulteta. Nemajući namjeru istaknuti ikog posebno, iskreno moram reći da očitito tako nastaju velike stvari; kada je netko dovoljno lud, uporan i vjeruje u to što radi, pa kao u ovom slučaju pošalje elektronsku poštu na adrese nekoliko dobitnika Nobelove nagrade (nećemo govoriti o brojevima). Kada se onda neki od njih i jave, sve ostalo postane povijest.

Kad sam demistificirala kako nobelovci dolaze na naš fakultet, kratko ću predstaviti kako je to izgledalo u rujnu ove godine. Kako u naslovu stoji, izgleda da je od Alenovih „samo“ dvoje ipak došlo „samo“ četvero. Tako je naš događaj *Nobel Days* bio podijeljen u dva dijela: prvi je dio održan 3. i 4. rujna, a drugi dio 24. rujna 2019. godine. U prvom dijelu naš fakultet posjetili su i održali predavanja prof. Richard Roberts (dobitnik Nobelove nagrade za fiziologiju ili medicinu za otkriće odvojenih gena), prof. Joachim Frank (dobitnik Nobelove nagrade za kemiju za razvoj elektronske kriomikroskopije) i prof. J. Georg Bednorz (dobitnik Nobelove nagrade za fiziku za otkriće supravodljivosti keramičkih materijala). U drugom dijelu *Nobel daysa*, održanog 24. rujna, posjetio nas je prof. Harald zur Hausen (dobitnik Nobelove nagrade za fiziologiju ili medicinu za otkriće da HPV virus uzrokuje rak materničnog vrata) te je održao predavanje.

Predavanja su bila iznimno posjećena i medijski popraćena, osobito predavanje prof. Harald zur Hausena, a teme predavanja bile su vrlo zanimljive. Naravno, iza cijelog događaja stajalo je poprilično rada i truda zbog kojeg sam ponosna na sve svoje kolege studente koji su uz svoje fakultetske i svakidašnje obveze pronašli vremena unaprijediti i oživjeti naš fakultet i grad te ponuditi studentima, učenicima i profesorima nešto nesevakidašnje. Osobno mi je možda zanimljivija od samih predavanja bila moderirana rasprava s nobelovcima koju je vodila naša draga prof. Renata Pecotić jer smo tu mogli čuti kako su krenuli sa svojim znanstvenim putom, koje osobine cijene kod drugih znanstvenika te kako su se osjećali kad su čuli da će dobiti Nobelovu nagradu. Bilo je jako zanimljivih, pa i jako smiješnih priča. Iz razmišljanja tih nobelovaca, a za mene osobito prof. zur Hausena, vidjelo se da su to jednostavni, iako ne posve obični ljudi, ali ono što ih ujedinjuje jest ljubav prema tome što rade i maksimalna predanost i fokusiranost na svoj rad.

No, trenutak koji će mi ostati najupečatljiviji jest onaj kad su nam prof. zur Hausen i njegova supruga rekli da povrh svega ne zaboravimo nešto jako važno, a to je biti sretni. Možda zvuči kao floskula i možda je to lako samo tako reći, a izvršiti teže, ali mislim da je to ono što nekada nedostaje poručiti svima, pa i studentima medicine u težim trenucima na fakultetu, mladim znanstvenicima koji možda ne idu smjerom kojim žele i svima ostalima koji ponekad od važnih i nevažnih obveza ne vide svjetlo. Kad zaokružim priču, bio je ovo za mene, a vjerujem i za mnoge posjetitelje te naš fakultet cjelokupno, jako značajan i lijep događaj. Nadam se da će biti još mladih nada i podrške starijih da se ovakvi projekti nastave te da nesevakidašnje postane uobičajeno i da svakim danom budemo sve bolji.

Andela Pijuk

Vremeplov MEFST-a br. 2

Nastavljamo s fakultetskim vremeplovom i u ovom broju. Iz našeg „obiteljskog albuma“ izdvojili smo 12 fotografija snimljenih od 2003. do 2005. godine koje su fotografski dokumentirale nekoliko važnih događanja: posjet (tadašnjeg) ministra Primorca Fakultetu, svečanu sjednicu Fakultetskog vijeća i primanje prigodnih nagrada, primopredaju dekanske dužnosti od prof. Bobana na prof. Jankovića, predstavljanje knjige iz kliničke radiologije prof. Jankovića, rad u farmakološkom laboratoriju s „veselim“ volonterima i konačno feštu koju je organizirao prof. Boban u „Marlesici“ povodom svoje profesure.

Kao i prošli put, uživajte u pogađanju tko je tko na fotografijama!

Dalibor & Ivica

Otvorena Stomatološka poliklinika *Dental Academicus*

Dana 11. listopada 2019. godine svečano je otvorena Stomatološka poliklinika *Dental Academicus*. Uz domaće svečanosti prof. dr. sc. Dragana Ljutića, rektora Sveučilišta u Splitu, i prof. dr. sc. Zorana Đogaša, dekana Medicinskog fakulteta, nazočnima su se obratili ministrica znanosti i obrazovanja, prof. dr. sc. Blaženka Divjak, ministar zdravstva, prof. dr. sc. Milan Kujundžić, zatim Ante Šošić, zamjenik splitsko-dalmatinskog župana, Mate Omazić, pročelnik Službe za društvene djelatnosti Grada Splita i Josip Podrug, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu.

Stomatološka poliklinika *Dental Academicus* ustrojben je jedinica Medicinskog fakulteta, smještena na sveučilišnom kampusu unutar Studentskog doma „Dr. Franjo Tuđman“. Prostor Poliklinike obuhvaća šest ambulanti, tri ureda, jednu malu seminarsku dvoranu, garderobu za studente te pomoćne prostore. Vrijednost je projekta više od 3.000.000,00 kuna, za koji su podršku dali Sveučilište u Splitu i Ministarstvo zdravstva.

Stomatološka poliklinika služiti će za izvođenje nastave studija Dentalne medicine. Studenti će moći obavljati kliničke vježbe za stručne stomatološke predmete te dentalne kliničke rotacije koje zamjenjuju dosadašnje stažiranje, što će iznimno poboljšati kvalitetu nastavnog procesa na tom studiju.

Prva faza realizacije ovog velikog i značajnog projekta završena je izgradnjom i opremanjem prostora, čime smo ostvarili dodatni kapacitet za održavanje nastave. Druga je faza uvrštavanje Poliklinike u mrežu javne zdravstvene zaštite uz podršku Ministarstva zdravstva i HZZO-a, na čemu se upravo radi, kako bi se i zdravstvena djelatnost Poliklinike stavila u funkciju.

Ostvarenje druge faze ovog projekta u bliskoj će budućnosti značiti izravno poboljšanje standarda pružanja zdravstvene zaštite za više od 20 000 studenata Sveučilišta u Splitu, koji će napokon imati priliku ostvariti pravo na zdravstvenu zaštitu iz područja dentalne medicine na samom sveučilišnom kampusu. Time će se riješiti velik problem nedostatka

dentalne zdravstvene zaštite i za nekoliko stotina stranih studenata koji trenutačno borave i studiraju u Splitu. Osim studenata, Poliklinika će moći pružati primarnu i specijalističku zdravstvenu zaštitu i općoj populaciji Splita i Splitsko-dalmatinske županije.

Nadamo se da će naša nova ustrojbeno jedinica doprinijeti poboljšanju uvjeta rada u djelatnostima stručnog, znanstvenog i razvojnog istraživanja, obrazovanja, a nadasve da će izravno dovesti do poboljšanja standarda u domeni stomatološke zdravstvene zaštite studenata i opće populacije.

Katarina Vukojević
prodekanica studija Dentalne medicine

40. obljetnica početka rada cjelovitog Medicinskog studija u Splitu

Proslava 40. obljetnice početka rada cjelovitog Medicinskog studija u Splitu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održala se u subotu 31. 8. 2019. godine u velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Prigodom ove obljetnice, u nazočnosti 57 bivših studenata generacije 1979./1980., sadašnjeg dekana prof. dr. sc. Zorana Đogaša, ravnatelja KBC-a Split prof. dr. sc. Julija Meštrovića, bivših dekana prof. dr. sc. Stipana Jankovića, prof. dr. sc. Matka Marušića i prof. dr. sc. Mladena Bobana te pozvanih nastavnika prof. dr. sc. Livia Balarina i prof. dr. sc. Ive Banovića, otvoren je skup intoniranjem državne himne u izvedbi prvaka opere i solista HNK-a Split Špira Bobana uz klavirsku pratnju prof. Marina Limića. Obljetnici je nazočio i sadašnji prodekan za nastavu, prof. dr. sc. Ante Tonkić, dugogodišnji tajnik Medicinskog studija u Splitu, prof. Petar Markoš,

predstavnica Grada Splita dogradonačelnica Jelena Hrgović Tomaš i županova izaslanica Diana Luetić, pročelnica Splitsko-dalmatinske županije za zdravstvo i skrb.

U svečanoj i opuštenoj atmosferi studentima prve generacije prvi se obratio prof. dr. sc. Zoran Đogaš i čestitao obljetnicu te predstavio današnji opseg kadrovskih potencijala, znanstvene produktivnosti i opremljenosti Medicinskog fakulteta u Splitu riječima: „Čast mi je bila studirati medicinu u Splitu, a sve što su prethodni dekani napravili, meni je dužnost nastaviti. MEFST trenutačno ima projekte u vrijednosti od 55 milijuna kuna. Radimo tako na uređenju novog prostora za nastavu Kliničkih vještina i razmatramo mogućnost izgradnje i uređenja novog cjelovitog Simulacijskog centra. Dobili smo projekt Internacionalizacije za izradu programa

Ljetnih škola za unapređenje svih naših studijskih programa. Napreduje i akcijski plan za studij Dentalne medicine, a intenziviraju se i planovi za osnivanje studija Farmacije na engleskom jeziku“. Pritom je ustvrdio da su prošle 22 godine od osamostaljenja studija Medicine i da Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu od 26. ožujka 1997. slavi taj datum kao dan osnivanja samostalnog fakulteta naglasivši da splitski Medicinski fakultet trenutačno pohađa i 300 stranih studenata, najviše iz Njemačke i Norveške.

Vrlo emotivnim govorom, neposredno i kolegijalno, svima se obratio i prof. dr. sc. Julije Meštrović naglasivši: „Vama želim zahvaliti na svakoj minuti u noćnom dežurstvu i svakoj boli koju proživljavate u svom radu. Ako nekad dvojite o smislu svega toga, reći ću vam da jedino to stvarno ima smisla.“ Sve sudionike svečanog skupa pozdravili su i bivši dekani i profesori, a potom su svim okupljenim bivšim studentima i profesorima dodijeljene priznanice i zahvalnice.

Taj svečani čin praćen je osobnim predstavljanjem svakog pojedinca (neki se nisu vidjeli 35 godina) i okončan student-skom himnom „Gaudeamus Igitur“ u izvedbi Špira Bobana, prvaka opere HNK-a Split, i klavirsku pratnju prof. Limića.

Na kraju se u ime studenata generacije 1979. izv. prof. dr. sc. Kajo Bućan, sadašnji nastavnik MEFST-a i član Organizacijskog odbora proslave obljetnice, osvrnuo na početak rada cjelovitog studija, uvjete studiranja i vremeplov događanja od 1979. nadalje te u svojoj prezentaciji prvi put u javnosti predstavio zvučnu snimku svečanosti otvaranja 1.10.1979. godine (sačuvanu marom i ažurnošću bivše glavne sestre KBC-a Split Ines Visković i bivšeg dekana prof. Bobana). Svi sudionici proslave potom su pozvani na domjenak u organizaciji MEFST-a, a velika se fešta nastavila duboko u noć u restoranu u Trilju uz hranu i piće te pjesmu i ples.

Za Organizacijski odbor
Kajo Bućan

POSJET BAVARSKE MINISTRICE ZDRAVSTVA DR. MELANIE HUML

Medicinski je fakultet 10. i 11. srpnja 2019. godine posjetila ministrica zdravstva Bavorske, dr. Melanie Huml, zajedno sa svojim suradnicima, vodstvom bolnica REGIOMED KLINIKEN i županima dviju bavorskih županija, Lichtenfelsa i Sonnenberga, na čijem području djeluju te bolnice. Ministrica se susrela s Upravom Medicinskog fakulteta i njemačkim studentima koji studiraju Medicinu na engleskom jeziku, ali i s ministrom zdravstva Republike Hrvatske, prof. dr. sc. Milanom Kujundžićem, prof. dr. sc. Draganom Primorcem te županom Blaženkom Bobanom i zamjenicom splitskoga gradonačelnika Jelenom Hrgović Tomaš.

Prigodom posjeta ministrica Huml izrazila je svoje oduševljenje i u ime Vlade Bavorske dala potporu ovom iznimno važnom projektu koji predstavlja jedinstven primjer međunarodne suradnje gdje jedna hrvatska visokoškolska institucija sustavno obrazuje njemačke studente, a usto povećava dvosmjernu mobilnost studenata i nastavnika te omogućava suradnju hrvatskih i njemačkih liječnika u kliničkoj praksi i znanosti.

Natalia Cotić

Članovi delegacije:

- prof. dr. sc. Zoran Đogaš, dekan Medicinskog fakulteta u Splitu s prodekanima
- prof. dr. sc. Ante Tonkić, prodekan za nastavu
- prof. dr. sc. Mirna Saraga-Babić, prodekanica za znanost
- doc. dr. sc. Joško Božić, prodekan studija Medicina na engleskom jeziku
- izv. prof. dr. sc. Katarina Vukojević, prodekanica studija Dentalna medicina
- prof. dr. sc. Darko Modun, prodekan studija Farmacija
- Blaženko Boban, župan Splitsko-dalmatinske županije
- prof. dr. sc. Dragan Primorac, inicijator suradnje i član Upravnog odbora MEF-REGIOMED

Gosti iz Njemačke:

ministrica zdravstva Bavarske, dr. Melanie Huml, s delegacijom:

- dr. Thomas Ultsch

- Višnja Gligorevic
- župan Christian Meißner (upravitelj okruga Lichtenfels / predsjednik skupštine dioničara REGIOMED-KLINIKEN GmbH)
- župan Hans-Peter Schmitz (upravitelj okruga Sonneberg / predsjednik nadzornog odbora REGIOMED-KLINIKEN GmbH)
- Klaus Brodführer (predstavnik dioničara Hildburghausena)
- prof. Johannes Brachmann (direktor Medicinskog fakulteta REGIOMED GmbH)
- dr. Dorothea Thieme (voditeljica Medicinskog fakulteta REGIOMED GmbH)
- dr. Georg Breuer (glasnogovornik Medicinskog fakulteta / Fakultetskog vijeća REGIOMED GmbH)
- dr. Peter Dahlem (član Fakultetskog vijeća REGIOMED GmbH)
- Isabell Fink (tajnica Medicinskog fakulteta REGIOMED GmbH)

MLIJEČNA STAZA

Nacionalni tjedan dojenja obilježava se u Republici Hrvatskoj svake godine od 1. do 7. listopada. Tim je povodom 3. listopada 2019. godine na našem fakultetu prikazan film Mliječna staza (*The Milky way*, iz 2014.) u organizaciji docentice Irene Zakarije-Grković i CroMSIC-a.

Radi se o američkom dokumentarnom filmu u kojem dvije medicinske sestre u razgovorima s liječnicima, ekonomistima i osobama iz javnog života istražuju zašto su stope dojenja u SAD-u tako niske. Film naglašava i kulturološku razliku u

poimanju dojenja te njih dvije putuju u Švedsku, Njemačku i druge zemlje kako bi usporedile prakse i došle do korijena problema, odnosno solucija koje bi pomogle u nastojanju da se ukaže na prednost kulture dojenja naspram kulture hranjena bočicom. Informacije i zaključci koji se u filmu iznose, a tiču se našeg modernog društva, jako su dobro poentirane. Dokumentarac uspijeva potaknuti gledatelje da iz drugog kuta sagledaju majčinstvo i samu kulturu dojenja. Film se također dotaknuo tema kao što su (ponovno aktualno) cijepjenje, autizam i *big pharma* industrija. Ono što je u filmu bilo posebno upečatljivo svjedočanstva su nekoliko žena kada su govorile o temi dojenja u javnosti. Spominju se i problemi roditeljnog dopusta u Europi u usporedbi s Amerikom i kako ti zakoni mogu utjecati na stope dojenja i nadovezuju se na već spomenute kulturološke čimbenike.

Dokumentarac je imao namjeru iznijeti ozbiljan problem današnjeg društva s nekoliko različitih aspekata, o čemu su studenti nakon prikazanog filma diskutirali i zaključili da je film svakako vrijedilo pogledati, pa bacite oko vi koji niste stigli na projekciju ili se pridružite idućom prilikom!

Jelena Šuto, Mia Slapničar

Lifestyle medicine

– the what, the why, the who, the how, and finally, when do we need it?

WHAT is lifestyle medicine?

OK, when was the last time you heard of a new medical specialty being introduced? Well, if not lately, you will hear about one now. It is called 'Lifestyle medicine'. This term was mentioned some time ago, at a conference in Brussels in 1989, by an American epidemiologist and cancer scientist Ernst Wynder (1). After some pioneer studies demonstrated reversibility of chronic non-communicable diseases using lifestyle changes, several textbooks in lifestyle medicine emerged and a few associations were formed. We fast-forward to today, when lifestyle medicine is on its way to becoming a new specialty (2).

Lifestyle medicine is a new paradigm in medicine. Our usual, conventional approach in western medicine most commonly focuses on just treating symptoms of chronic diseases, as if they are infectious diseases - with medications. The patients are medicated for the rest of their lives in cases of hypertension, hyperlipidemia, diabetes, and many other conditions. Unlike this approach, lifestyle medicine addresses the true and underlying causes of leading health problems in our modern societies. These root causes of non-communicable diseases are our daily habits, embedded in our environments and social circumstances. There are several definitions of lifestyle medicine currently in use. All of these definitions place emphasis on the use of lifestyle modifications in order to prevent, treat and even reverse non-communicable diseases.

For example, Lifestyle Medicine Global Alliance (LMGA) defines lifestyle medicine as “the evidence-based medical specialty that uses lifestyle therapeutic approaches, such as a predominantly whole food, plant-based diet, regular physical activity, adequate sleep, stress management, avoidance of risky substance use, and other non-drug modalities, to prevent, treat, and, oftentimes, reverse non-communicable disease, sometimes referred to as degenerative chronic disease” (3). In this definition we find the basic pillars of lifestyle medicine.

WHY do we need lifestyle medicine?

Lifestyle medicine is growing in momentum and it is quickly gathering supporters among medical doctors and allied biomedical professionals. There are several reasons for this. There is an undeniable and growing burden of non-communicable diseases in populations worldwide, with the immense toll in both morbidity and mortality. These diseases include cardiovascular diseases, cancer, diabetes, respiratory diseases, and mental diseases, with the main drivers behind them being tobacco use, physical inactivity, unhealthy diets and harmful use of alcohol (4). For instance, the World Health Organization estimated that 70% of 56.4 million deaths worldwide in 2015 was due to non-communicable diseases (NCDs) (5). In most developed countries this percentage is even higher; 82% in Japan, 87% in Norway, 88% in USA, 89% in UK, 91% in Germany, 92% in Croatia,

93% in Finland, and so on (6). Secondly, medical doctors are getting frustrated with just masking symptoms with medications, which do have side-effects, and not treating the actual causes of diseases. Finally, there is an emerging body of scientific evidence pointing to the strong positive effects of lifestyle change in treating and reversing the most common diseases of modern society (<https://www.lifestyle-medicine.org/Scientific-Evidence>).

WHO should practice lifestyle medicine?

Lifestyle medicine should ideally be incorporated into primary health care; therefore, general practitioners should be the main “users” of the tools and skills within lifestyle medicine, but all physicians could and should use it for the benefit of their patients. Lifestyle medicine practice has two distinctive features. One of them is the need for team effort, with the team including not just a physician and nurse, but also a nutritionist, exercise physiologist/exercise coach/personal trainer, psychologist/licensed therapist/health coach, and possibly others (7). The second feature, possibly even more important, is the formation of a collaborative, partner-based relationship with the patient. It is the patient who needs to do the lifestyle and behavior change, and the physician is there to guide her or him. This brings us to the question **HOW is lifestyle medicine practiced?**

Each medical specialty has a distinct set of skills, tools and procedures, and so does lifestyle medicine. In 2012, the American College of Lifestyle Medicine and its Task Force issued the Official Standards for the field of lifestyle medicine (7). This document puts down the foundation for lifestyle medicine practice, points out the team members needed to provide effective medical care, describes lifestyle medicine interventions and practices, and provides basic intervention guidelines, guidelines on nutrition, exercise, stress management, tobacco use cessation, and guidelines on improving interpersonal/group/community relationships (7). Another crucially important work is the commentary entitled Physician Competencies for Prescribing Lifestyle Medicine, published in JAMA (8). Liana Lianov and Mark Johnson have proposed lifestyle medicine competencies for primary care physicians, in the domain of leadership, knowledge, assessment, management skills, and office and community support (8).

What stands out in lifestyle medicine is partnership with the patient, who is perceived as an active player and takes responsibility for her/his health. Emphasis is placed on motivation for change and patient’s compliance in order to prevent chronic diseases and its’ consequences (9). How to communicate with patients in order to evoke motivation and elicit the very much needed behavior change can be learnt during the ‘Summer school in evidence-based lifestyle medicine’ which will be held next summer in Split (<http://www.mefst.unist.hr/studies/mefst-summer-schools/summer-school-evidence-based-lifestyle-medicine/11091>). This summer school was developed within the project „Internationalization of higher education at the University of Split School of Medicine”, funded by the European Social Fund. In the meantime, you can borrow more than 20 books (also acquired within this project) from our medical library to get acquainted with lifestyle medicine and its’ principles and you can start learning right away. Or, you can enroll in the elective course ‘How to reach 100?’ which introduces the basic concepts of lifestyle medicine.

It is education that is urgently needed, which answers the last question from the title about **WHEN** do we need lifestyle medicine. The answer is obviously **now**; yesterday would have been even better. That is what we have decided to do, and we have already started with this important goal. We have firstly educated ourselves: Tanja Dragun and I have participated in three conferences on lifestyle medicine in the last 18 months; we have introduced these topics to undergraduate teaching; we promote scientifically proven benefits of the Mediterranean diet in high schools in Split (thanks to support from the Ministry of Science and Education for the ‘Popularization of science’); we have become European Lifestyle Medicine Organization members (Ivana is even ELMO country representative for Croatia), we introduced an elective course; we created a new summer school, and finally we wrote a book in Croatian on lifestyle medicine, which will also be available soon in our library. The book was a huge team effort, involving Marion Tomičić, Josipa Radić, Ivana Mudnić, Lilach Malatskey, Ivana Kolčić, Tanja Dragun, Dora Bučan Nenadić, Ajka Pribisalić and Ines Matutinović. We have big plans for the future too. These include: introduction of a ‘Health Day’ at our Faculty, to increase awareness of the health effects behind our daily habits; improvement of the food offered in our restaurant by introducing a ‘Mediterranean menu’, and finally, establishment

of a lifestyle medicine association. All interested in joining our lifestyle medicine initiative and helping in the fight against lost potential, ill health, decreased quality of life, and premature death, please contact me via e-mail (ikolcic@mefst.hr).

In conclusion, a single or even a handful of pills can't solve it all. It takes more, it takes a lifestyle. Lifestyle medicine is currently our best option to deal with the enormous problem and burden from chronic diseases. Only concentrating on symptoms such as high blood sugar, lipids, blood pressure and weight cannot prevent adverse health effects in the long run. This conventional approach is financially unsustainable as well. We need to start addressing the root and real causes of chronic diseases, which are our unhealthy lifestyle habits. Chronic diseases are not our destiny, they are avoidable (preventable), treatable (ideally their causes, not symptoms) and reversible with optimal lifestyle habits. Lifestyle medicine may be the way forward to get there. We believe that it is time to introduce the practice of lifestyle medicine into mainstream healthcare, in order to respond appropriately to the real health needs of our modern populations.

1. Wynder EL. Cancer control and lifestyle medicine. Present and future of indoor air quality: proceedings of the Brussels Conference. 1989. p. 3-13.

2. Sayburn A. Lifestyle medicine: a new medical specialty? *BMJ*. 2018;363:k4442.
3. Lifestyle Medicine Global Alliance. What is Lifestyle Medicine? [02.08.2019]; Available from: <https://lifestyle-medicineworld.org/lifestyle-medicine/>.
4. WHO. 10 facts on non-communicable diseases. Geneva: World Health Organization; 2018; Available from: https://www.who.int/features/factfiles/noncommunicable_diseases/facts/en/.
5. WHO. Global Health Observatory (GHO) data. Deaths from NCDs. [26.07.2019]; Available from: (http://who.int/gho/ncd/mortality_morbidity/ncd_total/en/).
6. WHO. Non-communicable diseases country profiles 2018. Geneva: World Health Organization; 2018. Available from: <https://www.who.int/nmh/publications/ncd-profiles-2018/en/>.
7. Rooke J, Gobble J, Ballard T, Oglesby W, Guthrie G, Corey Howard C, et al. Official Standards of the American College of Lifestyle Medicine. *American College of Lifestyle Medicine*; 2012 [05.06.2019]; Available from: <https://www.lifestylemedicine.org/ACLM-Standards>.
8. Lianov L, Johnson M. Physician competencies for prescribing lifestyle medicine. *JAMA*. 2010;304:202-3.
9. Egger G, Binns A, Rössner S, Sagner M. Lifestyle medicine: Lifestyle, the Environment and Preventive Medicine in Health and Disease. 3rd ed. London: Academic Press; 2017.

Ivana Kolčić

The 11th ISABS Conference on Forensic and Anthropologic Genetics and Mayo Clinic Lectures in Individualized Medicine

U Splitu je u lipnju 2019. godine pod predsjedanjem prof. Dragana Primorca održan kongres *The 11th ISABS Conference on Forensic and Anthropologic Genetics and Mayo Clinic Lectures in Individualized Medicine*, koji je okupio više od šesto sudionika i devedeset pozvanih predavača, među kojima su bila i četiri dobitnika Nobelove nagrade. Kongres su organizirali Međunarodno društvo primijenjenih bioloških znanosti (ISABS), zdravstvena institucija MayoClinic i Specijalna bolnica Sv. Katarina.

Tijekom gotovo cijelog tjedna konferencije prezentirane su najnovije spoznaje iz područja genomike, epigenomike,

stanične, genske i imunoterapije, molekularnog profiliranja tumora, regenerativne medicine, farmakogenomike, mikrobioma, forenzičke i antropološke genetike, glikomike i ostalih važnih tema iz područja forenzike i medicine. Glavna ovogodišnja tema bila je personalizirana medicina. Drugim riječima, analizom genoma dobivaju se informacije koje mogu biti važne za prevenciju nastanka bolesti u ranoj dijagnostici, ali i pri odabiru optimalnog liječenja i praćenja učinkovitosti terapije. Odabir prave doze pravog lijeka za pravog pacijenta u pravo vrijeme temelj je farmakogenomike, koja je iznimno važna u sklopu personalizirane medicine. Osim navedenog, tijekom ISABS-a raspravljalo se

o temama vezanim za analizu biljne i životinjske DNA u forenzičke svrhe, potrebi pohranjivanja DNA pojedinaca u baze podataka, važnosti forenzike u masovnim katastrofama, kao i terorističkim prijetnjama i napadima te poticanju istraživanja podrijetla naroda kao iznimno zanimljivog antropološkog entiteta.

Središnji događaj ISABS konferencije bio je dan posvećen izlaganjima četvorice dobitnika Nobelove nagrade. Bili su to prof. Avram Hershko s Instituta Technion (dobitnik Nobelove nagrade za kemiju 2004.), prof. Robert Huber s Instituta Max-Planck (dobitnik Nobelove nagrade za kemiju 1988.), prof. Paul Modrich sa Sveučilišta Duke (dobitnik Nobelove nagrade za kemiju 2015.) i prof. Ada Yonath s

Instituta Weizmann (dobitnica Nobelove nagrade za kemiju 2009.). Prof. dr. Ada Yonath naglasila je bakterijsku rezistenciju na antibiotike kao jedan od vodećih problema moderne medicine.

Iznimno kvalitetnom programu prisustvovali su ne samo brojni ugledni svjetski znanstvenici već i studenti iz cijele Hrvatske za koje je ovaj kongres bio jedno veliko i važno iskustvo. Iako je sam događaj završio, mnogobrojne suradnje i poznanstva koja su se ostvarila za vrijeme ISABS-a trajat će još dugo, a kongres koji ima dvadesetdvostručnu tradiciju već se sprema za svoje 12. izdanje 2021. godine. Vidimo se na još boljem i kvalitetnijem ISABS-u!

Alen Juginović

Portorož – centar farmacije na tjedan dana

» Razgledavanje Pirana – izazov u kojem je pobjedu odnijela hrvatska ekipa.

» Internacionalna večer.

» Svečana večer – hrvatska delegacija.

EPSA *Summer University* 2019. – Portorož, Slovenija

Svako ljeto Europska udruga studenata farmacije (EPSA) organizira *Summer University*, događaj s bogatim edukativnim i društvenim programom koji okuplja farmaceute iz cijele Europe. U jutarnjim satima odvija se bogat program edukativnih predavanja i radionica koji se održavaju paralelno te svaki student u postupku prijave izabere ono što mu je zanimljivije. Poslijepodne organizirani su opušteniji događaji poput razgledavanja, izleta, ali i javnozdravstvena kampanja koja je poučna i usko vezana za farmaceutsku struku. Društvene aktivnosti i tematski izlasci obilježili su svaku večer. Uz obveznu ceremoniju otvorenja, internacionalnu večer i večer predstavljanja države domaćina, događaj je okončan svečanom večerom.

Ovogodišnji *Summer University* održavao se od 16. do 21. srpnja u Portorožu, gradiću na slovenskoj obali. Na događaju je sudjelovalo sedamnaest Hrvata, od kojih je Ivana Katavić bila jedina studentska predstavica Sveučilišta u Splitu. Tema je bila Udruživanje snaga s drugim stručnjacima za bolju zdravstvenu skrb. Uz mnoge poučne radionice, organizirano je razgledavanje Portoroža i Pirana, gdje je ostalo slobodnog vremena za druženje i kupanje u moru. Također, domaćini su omogućili natjecanje u kojem su sudionici razgledavajući Piran morali ispunjavati zadatke fotografirajući se na zadanim postajama. Hrvatska peteročlana ekipa može se pohvaliti pobjedom u ovom izazovu zbog koje su osvojili i prigodne poklone! Bio je organiziran i izlet (znanstvena ekskurzija) u tvornicu generičkih lijekova Krka, gdje je održano predavanje, i posjet samom proizvodnom pogonu. Sudionici ovog skupa posjetili su i jedan od najpoznatijih simbola Slovenije – Postojnsku jamu. Osim toga, došla je na red i javnozdravstvena kampanja na temu HPV-a gdje su studenti dijelili prigodne materijale i letke proslaznicima na plaži u Portorožu, a čak su i zaplesali salsu! Ovaj je događaj bio odlično iskustvo, pun novih poznanstava te potencijalnih budućih poslovnih prilika, a zbog sličnosti jezika bilo se lako snaći u bilo kojoj situaciji. *Veliko pozdravov iz Hrvaške!*

Ivana Katavić

Studentski kongres za medicinare

Health. Europe.
Together.

**EUROPSKA
MEDICINSKA
STUDENTSKA
ASOCIJACIJA
ZAGREB**

European Medical Students'
Association Zagreb
Šalata 3b, 10 000 Zagreb
OIB: 74864240330

 ZIMS
ZAGREB INTERNATIONAL MEDICAL SUMMIT

**ZAGREB INTERNATIONAL
MEDICAL SUMMIT**

Projektna dokumentacija

emsazims@gmail.com

zims.emsa

zims.hr

Zagreb International Medical Summit (ZIMS) studentski je kongres koji okuplja studente i mlade liječnike iz područja biomedicinskih znanosti koji se održava od 2000. godine u organizaciji dviju udruga - EMSA Zagreb (*European Medical Students Association*) i SSHLZ (Studentska sekcija Hrvatskog liječničkog zbora). Otada se održava svake godine u studenom ili prosincu sa sve većim odazivom sudionika iz cijele Europe i svijeta u prostorijama Hrvatskog liječničkog zbora i Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Ove se godine kongres održava od 6. do 8. prosinca. Osim što imaju priliku za stjecanje novih znanja iz polja medicine i prezentiranje svojih znanstvenih radova pred profesionalnim slušateljstvom, zbog međunarodnog karaktera ovog kongresa sudionici imaju priliku upoznati se s drugim kulturama, izmijeniti svoja iskustva i sklapati prijateljstva s ljudima sličnih znanstvenih interesa. Cilj je ovog projekta stvaranje platforme za mlade studente i liječnike gdje će moći učiti u svijet znanosti i prvi put dobiti priliku objavljivanja.

Dragi kolege studenti, ako dosad niste sudjelovali na ZIMS-u, raspitajte se i prijavite za iduću godinu.

Iva Šamec
Medicinski fakultet u Zagrebu

Ljetna škola o odgovornom istraživanju

U sklopu projekta Internacionalizacija studijskih programa svih razina na Medicinskom fakultetu u Splitu na našem fakultetu osmišljeno devet različitih ljetnih škola s ciljem povećanja međunarodne vidljivosti Medicinskog fakulteta u Splitu i studentske mobilnosti. Jedna od tih jest i Ljetna škola o odgovornom istraživanju, čiji je cilj pružiti polaznicima vještine i znanja o odgovornu provođenju znanstvenih istraživanja, bez obzira na prethodno znanje, iskustvo i polje rada.

Ljetna škola o odgovornom istraživanju održala se na Medicinskom fakultetu u Splitu od 23. do 27. rujna 2019. godine. Ljetna je škola okupila dvadesetak polaznika iz Hrvatske i svijeta (od dalekog Brazila pa do susjedne nam Mađarske). Tijekom pet dana cjelodnevni aktivnosti polaznici su imali priliku čuti o različitim aspektima odgovornog istraživanja i istraživačke čestitosti. Cilj škole bio je upoznati

polaznike sa svim koracima važnim u uspješnom bavljenju znanosti, uključujući planiranje, pripremu i provođenje istraživanja, kao i diseminaciju rezultata. Polaznici su također mogli doznati više o upravljanju podacima, naročito u svjetlu novih pravila o osobnim podacima (i pohranjivanju u javno dostupne repozitorije), pravnim posljedicama različitih nepoštenih istraživačkih praksi te različitim oblicima „spinova“ u istraživanju.

Za polaznike su pripremljene različite grupne aktivnosti i scenarij, kojima se nastoji osvijestiti širok raspon problema koji istraživači mogu imati. Osim toga, poseban je zadatak na ovoj ljetnoj školi bila i likovna radionica, na kojoj su polaznici trebali oslikati kako vide svijet odgovornog istraživanja (pri čemu su se neki prvi put uhvatili tempera nakon srednje škole, pa je svakako bilo zabavno). Do iduće godine!

Marin Vidak

UP TO DATE IN IBD 2019

Zavod za gastroenterologiju Klinike za unutarnje bolesti KBC-a Split u suradnji s Hrvatskim gastroenterološkim društvom te Medicinskim fakultetom u Splitu održao je 20. i 21. rujna 2019. godine na Medicinskom fakultetu simpozij pod nazivom Up to date in IBD 2019.

Simpozij je održan drugu godinu zaredom. Hrvatska liječnička komora boduje ga u skladu s Pravilnicima o trajnoj medicinskoj izobrazbi, a zamišljen je kao multidisciplinarnan pristup novim spoznajama i novim terapijskim opcijama u liječenju upalnih bolesti crijeva uz poseban naglasak na endoskopsko praćenje bolesti.

Ono što ovaj skup ističe, a možemo reći da je to već tradicija tečajeva našeg Zavoda za gastroenterologiju, edukacija je uz prijenos endoskopskih zahvata uživo. I ovog su puta naši endoskopičari obavljali zahvate uz paralelni prijenos slike, a publika je mogla komentirati i postavljati pitanja za vrijeme obavljanja zahvata. Osobita nam je čast i zadovoljstvo što su uz naše stručnjake iz Zavoda ovaj simpozij uveličali i prof. dr. sc. Dujo Kovačević (Zagreb), vodeći kirurg u području upalnih bolesti crijeva, a ne smijemo zaboraviti i naše vodeće stručnjake iz područja upalnih bolesti crijeva iz drugih centara, prof. dr. sc. Brankicu Mijandrušić Sinčić (Rijeka), dr. sc. Melaniju Ražov-Radas (Zadar) te eminentnog prof. dr. sc. Borisa Vucelića (Zagreb).

U ime Organizacijskog odbora simpozija, kao i u ime cijelog Zavoda za gastroenterologiju želimo zahvaliti brojnim farmaceutskim kućama, Hrvatskom gastroenterološkom društvu te upravama Medicinskog fakulteta i KBC-a Split što su prepoznali ovaj simpozij kao vrijedan te potpomogli njegovu organizaciju.

Organizacijskom odboru preostaje jedino osmisliti i unaprijediti program ovog simpozija za iduću godinu.

Piero Marin Živković

Primjena HKO-a u unapređenju studijskih programa u području farmacije i medicinske biokemije

» Voditeljica projekta izv. prof. dr. sc. Zrinka Rajić.

» Otvaranje uvodne konferencije projekta PharmMedQ.

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu (MEFST) jedan je od partnera na projektu PharmMedQ "Primjena HKO-a u unapređenju studijskih programa u području farmacije i medicinske biokemije", uz Kemijsko-tehnološki fakultet Sveučilišta u Splitu (KTF) i Institut za razvoj obrazovanja. Nositelj je projekta Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (FBF), a projekt je sufinancirala Europska unija - Europski socijalni fond, s gotovo 4 milijuna kuna. Razdoblje provedbe ovog projekta jest od 22. ožujka 2019. do 21. ožujka 2022., a ciljevi su sljedeći:

1. unaprijediti studijske programe farmacije i medicinske biokemije primjenom HKO-a i izradom standarda zanimanja i standarda kvalifikacija povezanih s pojedinim studijima
2. uskladiti studijske programe s potrebama tržišta rada
3. unaprijediti kvalitetu na FBF-u
4. unaprijediti nastavnu djelatnost na FBF-u, MEFST-u i KTF-u.

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) instrument je kojim se uređuje sustav kvalifikacija na obrazovnim razinama u Republici Hrvatskoj, i to standardima kvalifikacija temeljenih na ishodima učenja, a usklađenih s potrebama tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Aktivnosti projekta PharmMedQ rezultat će izradom triju prijedloga standarda zanimanja, za zanimanja ljekarnik, industrijski farmaceut i medicinski biokemičar te dva standarda kvalifikacija, magistar farmacije te magistar medicinske biokemije i laboratorijske medicine. Ovim će se standardima uskladiti potrebe tržišta rada, suvremene kompetencije i ishodi učenja studijskih programa.

Članovi Katedre za farmaciju Medicinskog fakulteta u Splitu u ponedjeljak 16. rujna 2019. godine sudjelovali su na uvodnoj konferenciji projekta PharmMedQ, održanoj na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon uvodne riječi dekana Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta, prof. dr. sc. Željana Maleša, prisutnima je projekt, kao i njegove partnere, ciljeve i ključne aktivnosti, predstavila izv. prof. dr. sc. Zrinka Rajić, voditeljica

projekta. Nakon upoznavanja sa samim projektom, prisutnima su se obratili predstavnici poslodavaca, predsjednica Hrvatske ljekarničke komore, Ana Soldo, mag. pharm., predstavnic Plive dr. sc. Biserka Cetina-Čižmek te predsjednica Hrvatske komore medicinskih biokemičara, dr. sc. Liljana Mayer, te ih upozorili na sve izazove budućih magistara farmacije i medicinske biokemije. Skup su nastavili predstavnici Instituta za razvoj obrazovanja Thomas Farnell i Ana Skledar Matijević predavanjem Hrvatski kvalifikacijski

okvir: što, zašto i kako?, a konferencija je završena okruglim stolom uz doc. dr. sc. Mislava Balkovića, prof. dr. sc. Ružicu Beljo Lučić te izv. prof. dr. sc. Zrinku Rajić, na kojem se diskutiralo o iskustvima već provedenih projekata te o provedbi sličnih projekata u drugim državama.

Darko Modun, Josipa Bukić

“Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Sveučilišta u Splitu, Medicinskog fakulteta.”

Unapređenje postojećeg integriranog preddiplomskog i diplomskog studijskog programa Medicina

(UP.03.1.1.03.0050)

U sklopu projekta EU-a **Unapređenje postojećeg integriranog preddiplomskog i diplomskog studijskog programa Medicina** održane su dvije radionice stručne skupine za izradu standarda zanimanja za doktora medicine u lipnju i rujnu 2019. godine.

Na radionicama su sudjelovali članovi stručne skupine Standard zanimanja s medicinskih fakulteta u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku čiji je cilj razviti programe i izraditi alate za osiguravanje kvalitete i jačanje kompetencija osoblja i studenata u svrhu unapređenja relevantnosti nastavne djelatnosti medicinskih fakulteta primjenom HKO-a.

U sklopu izrade standarda zanimanja za doktora medicine razvit će se standard zanimanja u skladu sa smjernicama za izradu standarda zanimanja, koristeći se Profilima sektora i ostalim relevantnim podacima te provodeći Anketu o standardu zanimanja, što će rezultirati predajom konačnog zahtjeva za upis standarda zanimanja u registar HKO-a.

“Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Sveučilišta u Splitu, Medicinskog fakulteta.”

OPREMANJE I FUNKCIJA
NOVOIZGRAĐENE NASTAMBE
ZA POKUSNE ŽIVOTINJE
NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

PROJEKT:

STAVLJANJE U FUNKCIJU NOVOIZGRAĐENE NASTAMBE ZA POKUSNE ŽIVOTINJE NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

ref. oz. KK.01.1.1.02.0026

Cilj projekta je putem opremanja i optimalne organizacije prostora nastambe, u skladu sa strogim higijenskim uvjetima i reguliranom kontrolom kretanja (za što je nužna izvedba minimalnih građevinskih zahvata), ugradnje odgovarajućeg klimatizacijsko-ventilacijskog sustava i centralnog nadzornog upravljačkog sustava, stvoriti uvjete za daljnji rad nastambe sukladno zakonodavnom okviru RH i EU, uz najviše higijensko-zdravstvene standarde i optimizirano upravljanje te na taj način stvoriti pretpostavke za daljnji razvoj i unaprjeđenje znanstveno-istraživačkog rada na ovom području te intenzivniju međunarodnu znanstvenu suradnju kojoj će potpora biti promocija istraživačkih kapaciteta kroz organizacijsku reformu istraživačkih kapaciteta.

Investicija uključuje:

- Građevinske radove u svrhu uređenja nastambe kao potpune funkcionalne cjeline.
- Opremanje nastambe s ciljem osiguranja maksimalne mikrobiološke zaštite životinja, djelatnika i istraživača te kontrole mikrobiološkog statusa na mikrolokacijama.
- Uvođenje sustava za sterilizaciju opreme, hrane i stelje u svrhu poboljšanja higijenskog nivoa.
- Uvođenje novog softverskog rješenja za automatsko kontroliranje svih procesa u Nastambi (uključujući kontrolu ulaska i kretanja) s ciljem što učinkovitijeg korištenja postojećih resursa.

Ukupna vrijednost projekta: **19 214 337.50 kn**

Sufinancira EU: **17 996 047.92 kn**

Razdoblje provedbe projekta: veljača 2019. - svibanj 2020.

KORISNIK: **Sveučilište u Splitu**

Partner: **Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

"Nastamba za pokusne životinje je temelj znanstvene infrastrukture svake zemlje"

UNESCO

"Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Sveučilišta u Splitu"

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

Drugi sastanak Generalne skupštine projekta SOPs4RI

Drugi sastanak Generalne skupštine projekta SOPs4RI održan je od 16. do 17. rujna 2019. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Tijekom dva dana tim Medicinskog fakulteta u Splitu (prof. Ana Marušić, Ivan Buljan, Ružica Tokalić, Vicko Tomić, Marin Vidak, Rea Ščepanović i Lana Barać) ugostio je projektne partnere i članove Savjetodavnog odbora iz različitih institucija (Sveučilište u Aarhusu, Austrijska agencija za istraživačku čestitost, Medicinski centar Sveučilišta u Amsterdamu, Sveučilište u Leidenu, Irski odbor za zdravstvena istraživanja, Europsko udruženje istraživačkih rukovoditelja i administratora, Nacionalno tehničko sveučilište u Ateni, Sveučilište u Londonu – *London School of Economics*, Sveučilište u Essexu, Sveučilište u Trentu, Sveučilište u Varšavi, Katoličko sveučilište Leuven, Europska komisija, EQUIPED, Američki ured za istraživačku čestitost, SAGE Publikacije i Nanyang Tehnološko sveučilište Singapur).

SOPs4RI (*Standard Operating Procedures for Research Integrity*) četverogodišnji je (2019.–2022.) projekt financiran sredstvima Europske komisije u sklopu programa Obzor 2020. Nositelj projekta Sveučilište je u Aarhusu, a Medicinski fakultet u Splitu voditelj je istraživanja koja se provode u sklopu projektnog radnog paketa 3 – Sustavni pregled prakse i istraživačkih kultura.

Cilj SOPs4RI projekta (www.sops4ri.eu) jest potaknuti transformacijske procese u europskim organizacijama koje provode istraživanja i organizacijama koje financiraju istraživanja razvijanjem alata koji se sastoji od Standardnih operativnih postupaka (SOP) za istraživačku čestitost (*Research Integrity*). Razvijeni će alat pomoći institucijama u kreiranju dokumenta, odnosno planova za promicanje istraživačke čestitosti, prilagođenih potrebama pojedine institucije.

Održani sastanak bio je prilika za razmjenu dosadašnjih postignuća projekta, razgovor o izvršenim zadacima pojedinih partnera te prilika za planiranje budućih aktivnosti koje će doprinijeti napretku i uspjehu projekta.

Novi udžbenik iz ORL-a

Predstavljanje novog sveučilišnog udžbenika uvijek je mali praznik za njegove autore, fakultet i sveučilište, ali i za studente. U izdanju Medicinskog fakulteta u Splitu (naklada Redak) izdana je *Otorinolaringologija s kirurgijom glave i vrata*. Prva je to takva knjiga koju su napisali i uredili splitski „otorinci“ zajedno sa svojim kolegama radiolozima i pedijatricima, a doprinos su dali i stručnjaci iz ORL klinika KBC Sestre milosrdnice i KBC Zagreb te bolnica u Vukovaru i Zadru, sve zajedno 18 vrsnih znalaca.

Projekt pisanja i uređivanja udžbenika trajao je četiri godine, a kraju ga je uspješno priveo docent Petar Drviš, koji je zajedno s profesorom Nikolom Koljom Poljakom udžbenik i predstavio. Predstavljanju su nazočili i recenzenti udžbenika, profesori Goran Račić, Robert Trotić i Ante Tonkić, koji su zajedno s okupljenima mogli čuti da je ovo prvi ovakav udžbenik za studente medicine, dentalne medicine i sestrinstva u Hrvatskoj nakon punih 15 godina.

Udžbenik sadržava suvremeno gradivo i znanja iz otorinolaringologije i kirurgije glave i vrata koje je utemeljeno na dokazima i na velikom kliničkom iskustvu koautora. Koliko su pak urednik i autori ovaj udžbenik uspjeli prilagoditi zahtjevima moderne medicinske edukacije, svoj sud dat će njegovi korisnici. Mi mu želimo brojna izdanja u budućnosti.

Ivica Grković i Nikola Kolja Poljak

PROMOCIJA MEDICAL STUDIES IN ENGLISH 13. 9. 2019.

1. Tim Hendrik Boy
2. Victoria RødbergDaae
3. Antoine Paul Gerard Delachapelle
4. Maximilian Vincent RøsnæsHagelien
5. Victor Alexander Hoursch
6. Emma Olivia Jenks
7. Arun Veluthaparambil Joseph
8. Julian Alexander Kaufman
9. Markus Carl Kellner
10. William Maximilian Kleineidam
11. Martin Kowalski
12. Marie Kurtz

13. Michael Richard Lem
14. Håkon Lohne
15. Blagoja Markoski
16. Filip Marusic
17. Ina Larsen Matic
18. Tomislav Daniel Medved
19. Amar Osmančević
20. Nina Rani Pedersen
21. Dino Poljak
22. Asadullah Razmandeh
23. Victoria Rudolph
24. Pauline Alexandra Elisabeth Schlüter
25. Lea Patricia Schweinöcher
26. Nys Willem Siebers
27. Anna Sophia Sobesky
28. Djordje Tadic
29. Martin Tufteland
30. Josip Vickov
31. Filip Bartolomeo Vucemilovic
32. Marta Zrinka Vucemilovic
33. Louisa Pauline Sofie Willmen
34. Marija Žaja

Foto žulj

Ljeti je u njoj toplije nego vani, zimi je hladnije nego vani; kad puše jugo, lagano se ljulja, kad pada kiša, puna je lokvi vode... Jedinstven prostor na našem fakultetu, naša „topla veza“! Uvijek vas iznenadi svojim ugođajem! Razmišlja se da za vrijeme kišnih dana na obama krajevima tople veze one koji su dovoljno hrabri (čitaj ljudi) proći toplom vezom opremimo gumenim čizmama!

Foto kolačić

Jedna od najvažnijih (ako ne i najvažnija) tema ovog broja svakako je posjet ČETIRIJU nobelovaca našem MEFST-u. Doista poseban i jedinstven događaj u režiji poduzetnih i vrijednih studenata i mladih kolega čija imena navodimo: Anđela Pijuk, Ivan Aranza, Alen Juginović, Miro Vuković, Josip Melvan, Katarina Širić i Elizabeta Ozretić.

Vi ste „kolačići“ koje bi svaki fakultet na svijetu poželio imati!

Završni klinički scenariji za studente šeste godine Medicine

Tijekom svibnja i lipnja ove godine, u sklopu nastave koju održava katedra Kliničke vještine, prvi su put provedeni završni klinički scenariji za sve studente šeste godine Medicine Medicinskog fakulteta u Splitu.

Završni klinički scenarij ili objektivno strukturiran klinički ispit (OSKI) najprikladniji je način provjeravanja razine usvojenih znanja i vještina jer omogućava precizno i realno vrednovanje snalaženja u simuliranoj kompleksnoj situaciji kakva je obrađivanje i zbrinjavanje pacijenta. Smisao ovih scenarija pružanje je mogućnosti simulacijskog vježbanja, ali i provjeravanje uspješnosti samostalnog funkcioniranja u ulozi liječnika na hitnom bolničkom prijemu.

Svaki je student aktivno sudjelovao u trima različitim scenarijima (internistički, kirurški i pedijatrijski scenarij), trajanja po 10 minuta. Scenarije su izradili asistenti katedre Kliničke vještine i utemeljeni su na stvarnim kliničkim slučajevima s hitnih bolničkih prijama. Pacijente su vrlo uspješno i vjerno glumili demonstratori naše katedre, koji su se za svaki scenarij prethodno pripremili te detaljno upoznali s ulogom.

Reakcije studenata po završetku scenarija bile su vrlo pozitivne i učvrstile su naše uvjerenje o nužnosti postojanja ovakvog vida nastave. Za sve buduće studente šeste godine i one koje je zainteresirao koncept završnih scenarija, slijedi detaljan prikaz njihova tijeka.

Scenarij počinje nakon ulaska u ambulantu te student od voditelja scenarija dobiva osnovne podatke o pacijentu: dob, spol, indeks tjelesne težine. Daljnji tijek odvijanja scenarija ovisi samo o postupcima i odlukama studenta. Od njega se očekuje da pristupi pacijentu, predstavi se, sazna razlog dolaska i anamnestičke podatke te obavi klinički pregled. Patološke nalaze iz statusa studentu priopćava voditelj scenarija (na primjer, auskultacijski nad plućima desno bazalno čujni su hropci). Po završetku pregleda od studenta se očekuje postavljanje radne dijagnoze te diferencijalno dijagnostičko razmišljanje. Potom, baš kao u stvarnoj situaciji, student se može odlučiti za primjenu određene terapije te zatražiti nalaze različitih dijagnostičkih metoda. Sve zatražene nalaze student dobiva u pisanom i ako je moguće, u slikovnom obliku.

Scenarij završava kada student postavi konačnu dijagnozu te se odluči ili za prijam bolesnika u bolnicu ili za otpust kući uz odgovarajuće upute. Tijekom odvijanja scenarija voditelj scenarija vodi evidenciju postupaka u ispitnom obrascu. Nakon završetka simulacije slijedi poticanje studenta na analizu učinjenog te razjašnjenje eventualnih dvojbi. Nakon 10 minuta student prelazi u susjednu ambulantu gdje ga čeka novi scenarij.

Napominjem da se scenariji odvijaju u opuštenoj, pozitivnoj atmosferi, s ciljem poticanja samostalnog razmišljanja i odlučivanja, čime dodatno pripremamo mlade kolege na iskorak u praktičan rad nakon završetka studija.

Ivan Brdar,
katedra Kliničke vještine

OSCE: The Solution of Gauging a Student's Clinical Skill

In medical school we're taught about the theory about the human health. We spend six years learning the small nuances of health, disease and treatment. Within our many years of learning we sometimes forget how to treat the patient as a whole. When the time comes when we all enter our respective specialization we sometimes forget how to act upon the disease at hand and its respective treatment. This academic year in order to tackle this problem, USSM introduced the

Objective Structured Clinical Examination or OSCE for short. I had the pleasure of being one of the first group of students to partake in this exam, and found it extremely useful for our education. The structure of the OSCE is relatively straight forward. The student rotates between a circuit of scenario. In each scenario an actor act as a patient in which he or she will describe his or her ailments. It is then up to the student to perform a proper history, physical

examination and finally treat the patient. The OSCE (or the USMLE CK) is the norm in the western part of the world, and as it should be. Having this format in our university allows growth for not just the student, but the university in general. For the student, it allows him or her to get an insight in their strength or weaknesses as a clinician. For the university and its respective professors, this allows them to

get an understanding on their strength and weaknesses as teachers and to eventually improve their teaching method if need be. This in turn can only allow the school to grow exponentially and in turn produce fine physicians of the future.

Michael Lem

Jezični savjeti

“Ako misao kvari jezik, jezik također može kvariti misao.”

George Orwell

Iz KBC Split > iz KBC-a Split

Pokrate se sklanjaju. Sklanjaju se i one nastale kraćenjem hrvatskih imena ili naziva i one nastale kraćenjem stranih imena ili naziva. Sklanjaju se tako da se padežni nastavak poveže sa spojnicom (crticom bez razmaka). Pokrate se pišu velikim početnim slovima, a nastavci malim. Muškg su roda, osim onih koje završavaju na -A (HVIDRA, HINA, INA...), te se sklanjaju kao imenice muškog roda.

✓ U KBC-u Split	✓ Iz KBC-a Split
✗ U KBC Split	✗ Iz KBC Split
✗ U KBCu Split	✗ Iz KBCa Split

- ✓ EU je potpisao sporazum o suradnji.
- ✗ EU je potpisala sporazum o suradnji.

Obzirom da > s obzirom na to da

Veznički skup *s obzirom na to da* često se nepravilno koristi u oblicima *obzirom da*, *s obzirom da*.

- ✓ S obzirom na to da smo se za večeru dogovorili još jučer, očekivao sam da ćeš doći.
- ✗ Obzirom da smo se za večeru dogovorili još jučer, očekivao sam da ćeš doći.
- ✗ S obzirom da smo se za večeru dogovorili još jučer, očekivao sam da ćeš doći.

Na dnevnoj bazi > svakodnevno, svakoga dana, jednom dnevno

Engleski izraz *on a daily basis* na hrvatskom standardnom jeziku glasi *svakodnevno*, *svakoga dana*, *jednom dnevno*, a ne *na dnevnoj bazi* kao što se često može čuti ili pročitati. Isto vrijedi i za izraze *na tjednoj / mjesečnoj / godišnjoj bazi*.

- ✓ Slobodnu Dalmaciju kupujem svakodnevno.
- ✗ Slobodnu Dalmaciju kupujem na dnevnoj bazi.
- ✓ Ubuduće će se popis ažurirati jednom dnevno.
- ✗ Ubuduće će se popis ažurirati na dnevnoj bazi.
- ✓ Ilegalni migranti svoje rute mijenjaju svakoga tjedna.
- ✗ Ilegalni migranti svoje rute mijenjaju čak i na tjednoj bazi.

Pripremila Ana Utrobičić

Informatičari strašno vole svojim uradcima davati imena životinja. Ta je sklonost vjerojatno krenula s protokolom *Gopher*, kojeg se još sjećaju samo stari ljudi. *Gopher* je inače engleski naziv za glodavca rupara iz porodice *Geomyidae*. Taj servis ili preciznije komunikacijski protokol bio je neka vrsta preteče internetskog preglednika koji je služio za distribuciju, pretragu i preuzimanje dokumenata s interneta. Kako je praksa imenovanja usluga po životinjama informatičarima očito prirasla srcu, danas imamo čitav niz informatičkih proizvoda/usluga/servisa koji nose imena životinja (GNU, Squirrel, Lynx, Python i brojne druge).

Ni naši informatičari iz Srca nisu imuni na tu sklonost pa tako u Hrvatskoj imamo Aru, Hrčka, Dabra i Puha. A sve te razne životinje možemo smjestiti u HR-ZOO (Hrvatski znanstveni i obrazovni oblak).

Relativno nov i nama posebice interesantan servis jest Dabar (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji). Radi se o sustavu koji svim ustanovama iz sustava znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj omogućava jednostavnu uspostavu institucijskog digitalnog repozitorija pomoću kojeg mogu svoje digitalne sadržaje pohraniti, opisati, dugoročno čuvati, pretraživati i distribuirati. Dabar razvija i održava Sveučilišni računski centar (Srce) u suradnji s partnerskim ustanovama iz akademske i istraživačke zajednice.

Dabar nikako nije sustav gdje ćete pohranjivati svoje radne dokumente, sigurnosne kopije i čuvati svoju glazbenu kolekciju. Za takve stvari postoji Puh, sustav koji korisnicima iz sustava znanosti i visokog obrazovanja omogućava pohranjivanje i dijeljenje datoteka na spremišnim sustavima u Srcu. Sustav Puh nasljednik je ugašenog sustava MojOblak.

Ustanove korisnici Dabra tako imaju svoj institucijski repozitorij na internetskoj domeni ustanove u kojem mogu na jednom mjestu pohranjivati rezultate znanstveno-istraživačke, intelektualne i kreativne produkcije. Osim dugoročna i pouzdana čuvanja podataka, mogućnost objave sadržaja u otvorenu pristupu značajno povećava vidljivost objavljenih sadržaja i same ustanove. Osim institucijskih, moguća je i uspostava tematskih repozitorija za potrebe zajednice istraživača.

Vjerojatno velik broj znanstvenika ne zna i ne želi znati o repozitoriju. Naime, svi u tome vidimo još jedan posao koji će pasti na naša leđa i koji ne doživljavamo kao dio našeg

znanstvenog rada. Jedini dio priče o repozitorijima koji je koliko-toliko poznat znanstvenoj zajednici jest repozitorij završnih radova studenata i doktorskih disertacija. Uloga tog dijela repozitorija vrlo je jasna: kvalitetan metapodatkovni opis koji propisuje Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Osim pohrane završnih radova i disertacija, u Dabru se može pohraniti bilo koji rezultat znanstveno-istraživačkog, intelektualnog i kreativnog rada osoba povezanih s ustanovom koja pohranjuje sadržaj. Primjeri su takvih objekata *pre-print* radovi, recenzirani članci, radovi s konferencija, knjige, nastavni materijali, slike, videozapisi i audiozapisi, prezentacije ili druga digitalizirana građa. S obzirom na to da je važno osigurati mogućnost naknadnog pronalaženja „objekata“, oni se prilikom pohrane moraju opisati odgovarajućim skupom metapodataka.

Najvažniji objekt koji znanstvenici mogu pohraniti jesu znanstveni podatci prikupljeni u istraživanjima, i to uredno složeni, opisani metapodacima i spremni za korištenje u znanstvenoj zajednici. Objavom svojih znanstvenih podataka borimo se protiv plagijarizma, falsificiranja podataka i osiguravamo ponovnu upotrebu podataka. Europski *Open Science* standardi davno su odredili da objavljivanje rezultata znanstvenog rada u otvorenom pristupu bez financijskih, pravnih i tehničkih ograničenja donosi važne ekonomske, socijalne i obrazovne koristi. To je standard kojeg se moramo pridržavati jer su koristi neupitne.

Kako bismo i sebe i studente još više uvjerali u to, 18. lipnja 2019. godine organizirali smo tečaj o objavi istraživačkih podataka u sustavu repozitorija DABAR. Tečaj je organiziran u okviru studija TRIBE, a predavači su bili Marijana Glavica s Filozofskog fakulteta u Zagrebu te Draženko Celjak i Ljiljana Jercec iz Srca. Na tečaju smo mogli naučiti i vidjeti što (i kako) trebamo raditi sa svojim istraživačkim podacima. Svi prikupljeni podaci određenog istraživanja trebali bi biti objavljeni u repozitoriju i povezani s publikacijom koja proizlazi iz tih podataka. Tako objavljeni podatci postaju dostupni svima, a takva dostupnost omogućuje provjeru reproducibilnosti rezultata, upotrijebljenih statističkih i drugih metoda te omogućuje uštede jer se podacima može ponovno koristiti. A sve to vodi boljoj znanosti. Jednostavno, zar ne?

In memoriam

“...Kad umire čovjek, umire dio svijeta
i zemlja postaje teža
iskusnija i
ljudskija...”

Jure Franičević Pločar

Doris Jelaska

Doris je rođen u srpnju 1958. godine u Splitu, gdje se i školovao, a na Fakultetu se zaposlio u svibnju 2006. godine.

Sve te godine, na svojem radnome mjestu portira, bio je prvi kojeg smo susretali na ulasku u ovu zgradu gdje provodimo radni dan i s kim se na kraju radnog dana, na odlasku svojoj kući, pozdravljamo.

Ali to nije bio običan „dobar dan“ ili „doviđenja“. Ne bi nam promaknulo da u njegovu pozdravu ima i neizgovorenih riječi, poneko pitanje, odgovor... Znali smo se i našaliti, bez obzira na to s kakvim smo raspoloženjem kročili u taj radni dan ili ga završavali.

Kao njegovi radni kolege uvjerali smo se u mnoge Dorisove vrline među kojima se ističu pedantnost, točnost i savjesnost u izvršavanju poslova. Od svih vrlina najviše ga je krasila samozatajnost, nenametljivost. Tih i skroman, nikad ništa nije tražio za sebe. Možda je najviše upravo zbog toga, bio omiljen u radnoj sredini.

Uvijek je postupao s mjerom.

Tako bi s mjerom, ali i neskrivenim ponosom, pričao o svojim sinovima, starijem Dariju, koji je i sam zasnovao obitelj i podario mu dvije unučice, a posebno je o mlađem sinu Dinu uvijek govorio s naglašenom notom nježne očinske ljubavi i brige.

Kad nas netko napusti, često čujemo fraze „bolest je bila jača“ ili „smrt ga je odnijela“. Kod Dorisa to nije bilo tako – nosio ga je život za obitelj, život je bio jači, život ga je odnio!

U samo jednom dijelu naslovnog stiha Jure Franičevića Pločara iz pjesme „Kad umire čovjek“ sažeta je sva naša tuga zbog njegova odlaska.

„...kad umire čovjek, umire dio svijeta...“

Doista, svima će nam trajno nedostajati taj dio svijeta imenom *Doris*.

Diana Raos,
Split, 16. listopada 2019.

Branje MEFST maslina

Jedna od važnih izvannastavnih aktivnosti koja je već prešla u tradiciju branje je fakultetskih maslina. Kad fakultetski maslinari amateri procijene da je urod na vrhuncu, fakultetski zaposlenici i poneki (privedeni) studenti „bace se na posao“ i za sat-dva ubere se redovito više od 100 kg dragocjena ploda. Kako je to izgledalo ove godine, pogledajte na fotografijama od kojih mnoge govore više od tisuću riječi:

Koristili su se posebno dizajnirani poluautomatski ručni alati.

Neki su se žalili jer s alatima nisu dobili upute za upotrebu.

Neki su se posebno opremili za visinska branja.

Drugi su toliko vješto baratali alatom da je maslina bilo (doslovno) na sve strane.

Tako da su pojedinci poslije morali (satima) tražiti masline u travi.

Oni bez alata skupljali su plodove u razne modne dodatke.

Ili više-manje prikladne posude?!

A svaki pojedini plod prošao je detaljnu vizualnu identifikaciju i provjeru.

Nastala je panika kad se proćulo da je jednom beraću iz džepa ispala 1 kuna.

Ni nakon polusatne detaljne pretrage kuna nije pronađena!

Čak se i „škovacera“ upotrebljavala u procesu trijaže plodova.

Ali je zato (na čuđenje nekih) napunjeno skoro šest „kašeta“ maslina.

Pa je to bio pravi povod za okrepu

I prikladnu zdravicu.

Do iduće godine „živjeli!“